

Autoriai:

Laimutė Žukauskienė

Aušra Ražauskienė

Vilma Randienė

Rūta Kalonaitė

Spaustuvė:

UAB „Santa Print“

Jonavos g. 254, 44132 Kaunas, Lietuva

KIEKVIENAS IŠ MŪSŲ GALI PRISIDĖTI PRIE POKYČIŲ PASAULYJĖ!

Šiandien mes gyvename galimybių, iššūkių bei tarpusavio priklausomybių kupiname pasaulyje. Švietimo sistemos vaidmuo – padėti jauniems asmenims prisitaikyti tokioje aplinkoje ir įgyti gebėjimų, padedančių suvokti kylančius iššūkius. Mokyklose svarbu plėtoti tokį mokymą, kuris leistų mokiniams ne tik įgyti žinių, bet ir plėtoti gebėjimus, vertybines nuostatas, reikalingas teisingai ir darniai pasaulio visuomenei kurti, kurioje kiekvienas jaunas žmogus turėtų būtų suprastas ir gebėtų panaudoti savo potencialą. Būti pasaulio piliečiu – reiškia būti smalsiu, aktyviu ir besidalijančiu patirtimi. Toks pilietis turi suprasti, kad pasaulis yra viena bendruomenė, turi suvokti šalių ir kultūrų tarpusavio sąsajas. Pasaulio pilietis turi gebėti suprasti ir analizuoti, kokią įtaką kiekvienam asmeniui turi pasaulio politinis, ekonominis ir socialinis gyvenimas. Jis savo elgsena ir asmenine iniciatyva turi prisidėti prie pasaulinių problemų sprendimo.

Vystomasis švietimas (ang. Development Education) – tai būdas ugdyti pasaulio pilietį. Tai švietimas, kuris padeda suprasti pasaulį, paženklintą dalijimusi, konfliktais, klimato kaitos problemomis ir ypatinga nelygybe bei skurdu. Tai aktyvus mokymosi procesas, leidžiantis stiprinti asmens kritinio ir kūrybinio mąstymo įgūdžius ir sugebėjimą mesti iššūkį nelygybei, neteis्यbei ir stereotipams, išugdyti pagarbą įvairovei, žmogaus teisėms ir aplinkai, kurioje gyvename. Vystomasis švietimas leidžia geriau suprasti globalius žmonių ir valstybių tarpusavio ryšius, skatina imtis veiksmų, pagrįstų tokiomis vertybėmis, kaip solidarumas, aktyvus dalyvavimas ir bendradarbiavimas. Tai švietimas, padedantis ugdyti aktyvius ir atsakingus pasaulio piliečius!

Šiame metodiniame leidinyje Kauno J. ir P. Vileišių pagrindinės mokyklos mokytojos dalijasi vystomojo švietimo patirtimi anglų, lietuvių kalbų pamokose ir darbe su pradinį klasių mokiniais. Metodinis leidinys orientuotas į Tūkstantmečio vystymosi tikslų problematikos pristatymą ir integravimą į mokomuosius dalykus. Leidinyje pristatomas vystomojo švietimo mokymo(si) modelis ir metodikos pavyzdžiai. Metodikai iliustruoti pateikiami pamokų pavyzdžiai, kurie gali būti adaptuojami įvairioms temoms įvairių dalykų pamokose.

Šį metodinį leidinį parengė Jaunimo karjeros centro ir Kauno J. ir P. Vileišių pagrindinės mokyklos darbuotojos. Leidinys parengtas, įgyvendinant Europos Komisijos remiamą projektą „TEACH MDGs“.

Maloniai kviečiame naudotis šiuo metodiniu leidiniu ir taip prisidėti prie pokyčių pasaulyje!

PASAULIS BE SKURDO BŪTŲ GERESNIS

Pamokos/veiklos tema	Pasaulis be skurdo būtų geresnis
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti mokinius su 1-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, paskatinti mokinius kritiškai mąstyti apie skurdo ir nelygybės priežastis bei pasekmes, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	6–10 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Perpus sumažinti skurdą ir nepriteklių pasaulyje
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Interviu, „Apvaliojo stalo“ metodas, reitingavimas, „Balsuok kojomis“ metodas, darbas grupėmis.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Internetiniai adresai: www.lonweb.org/hunger/hung-lit-eng.htm ; leftas.info/globalus-badas/ ir kt. Parengtos pateiktys (su skurdo ir bado nuotraukomis), kuriose pateikiami faktai apie globalią bado ir skurdo problemą. Video kamera. Reitingavimo kortelės.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas). Mokytojas iškelia klausimą, kaip išsūkį: „Ar galėtumėte išgyventi už 1 dolerį per dieną?“</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) kėlimas kartu su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> Susipažinti su tūkstantmečio tikslu. Suprasti problemos aktualumą pasauliniu mastu. Ieškoti problemos priežasčių. <p>III. Motyvacija – kodėl tų tikslų siekiame: „Pasaulis tapo integralus, vieningas, o tai reiškia, kad mes visi esame visiškai priklausomi vieni nuo kitų.“</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokytojas pateikia pamokos medžiagą. Mokytojas pristato paruoštas pateiktis apie skurdą ir bādą su vaizdais bei statistika iš viso pasaulio. Mokytojas pritaiko „Apskritojo stalo“ metodą: suskirstęs mokinius mažomis grupėmis, paprašo, kad kiekvienas įrašytų apibendrinamąją mintį.

Pamokos/veiklos eiga

IV. Reitingavimas.

- Mokinių prašoma iškirpti korteles (vienas rinkinys kiekvienai grupei).
- Mokiniai suskirtomi į grupes, kiekvienai grupei padalinama po kortelių rinkinį.
- Mokytojas prašo mokinių skaityti ir aptarti korteles. Kiekviena kortelė pateikia vieną iš galimų priežasčių, kodėl skurdas pasaulyje ir toliau egzistuoja.
- Mokytojas prašo mokinių reitinguoti priežastis pagal svarbą. Jie turi pasidalinti savo mintimis su grupe ir sudaryti bendrą sąrašą.
- Kai kiekviena grupė sudaro savo sąrašą, patikrinama, ar yra bendras klasės sutarimas.

V. Diskusija. Mokiniai skatinami argumentuoti, kodėl jie teigia, kad kai kurios kortelės yra svarbesnės.

VI. Darbas grupėse.

Klasė suskirstoma į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:

- Paimti interviu tema „Kas yra skurdas“? Interviu nufilmuoti savo gyvenamojo rajono gatvėje ir mokykloje.
- Atsakyti kaip sprendžiamos skurdo problemos Lietuvoje ir pasaulyje.
- Padaryti apklausą apie žmonių prioritetus: kam jie pirmiausia skirtų pinigus? Pagal suaugusių ir vaikų atsakymus sudaryti lenteles bei diagramas.
- Išsiaiškinti skurdo atsiradimo priežastis pasaulyje bei jas apibūdinti (paruošus pateiktis).

Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, pristato savo paruoštą medžiagą.

VII. Pritaikymas

Mokiniai apmąsto pateiktą draugų bei savo medžiagą ir priima sprendimą keisti pasaulį į geresnį, siūlydami sprendimo būdus. Grupės išrenka po vieną svarbiausią sprendimo būdą bei užrašo jį ant didelio spalvoto popieriaus lapo. Mokytojas pritaiko metodą „Balsuok kojomis“.

VIII. Aptariamos dvi sritys: turinys ir forma.

Kalbėdamas apie turinį, mokytojas akcentuoja teisingai pateiktus faktus, diskutuojamas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis.

Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai ir neteisingai pavartotus terminus, nepakankamai konkrečius klausimus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.

PABAIGA

I. Vertinimas (vertinama mokinių kalba bei žodynas ir dalyvavimo aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija – žr. 1.5).

II. Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.

Namų darbai: 2-asis tūkstantmečio tikslas „Užtikrinti visuotinį pradinį išsilavinimą“. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojo nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į antrąją pamoką.

Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokiniai geba kalbėti apie globalias problemas, argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti.</p> <p>Priedama:</p> <p>I.1. Reitingavimo kortelės.</p> <p>I.2. Apklausos lentelė.</p> <p>I.3. Mokinių paruoštos pateiktys (žr. CD – I veikla. I tūkstantmečio tikslas).</p> <p>I.4. Mokinių interviu (žr. CD – „Interviu - skurdas“).</p> <p>I.5. Metodas „Balsuok kojomis“.</p> <p>I.6. Refleksija.</p>
---	--

1.1. Reitingavimo kortelės

Climate change
The world's climate has been changing. Poorer countries are suffering most as a result of this with more droughts and flooding than ever before.
History
The historical legacy of slavery and colonialism still continues to keep many countries poor.
Rising populations
The world's population is growing too fast. It is estimated to reach 10 billion by 2050.
Debt
The poorest countries in the world pay over \$100 million per day in debt repayments.
Unfair trade policies
Trade deals work for the benefit of European and U.S. corporations and at the expense of some of the world's poorest countries.
Wars
Conflict is a major cause of poverty. \$1.46 trillion was spent globally in 2008 on arms.
Corruption
A small number of people in some countries have taken the wealth.
Politics
There is a lack of political will to end poverty. World leaders could do it if they wanted to.
HIV/AIDS
42 million people world-wide are suffering from HIV/AIDs. 95% of them in the global South.
Write another reason here...

1.2. Apklauso lentelė

Survey about Poverty in our district - priorities of spending money

120 children and 120 adults were investigated:

Adults

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Rent							55 %			
2	Health	90 %									
3	Education						55 %				
4	Fees		78 %								
5	Food			72 %							
6	Entertainment										44 %
7	Outfit				62 %						
8	Travelling								54 %		
9	Facilities					58 %					
10	Maintenance									53 %	

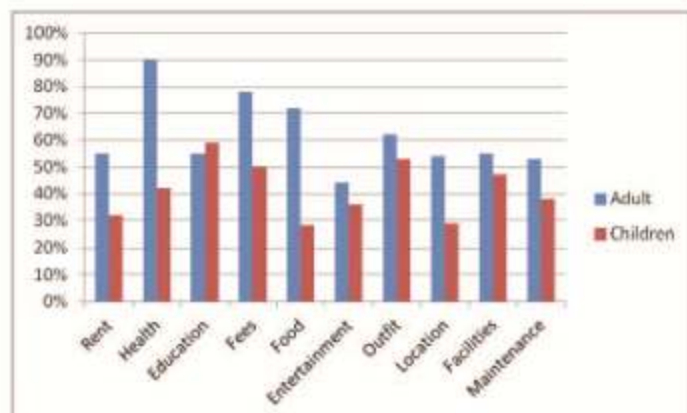
1 – the most important, 10 – the least important.

Children

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Rent								32 %		
2	Health					42 %					
3	Education	59 %									
4	Fees			50 %							
5	Food										28 %
6	Entertainment							36 %			
7	Outfit		53 %								
8	Travelling									29 %	
9	Facilities				47 %						
10	Maintenance						38 %				

1 – the most important, 10 – the least important.

Poverty in our district - priorities of spending money

1.5 Metodas „Balsuok kojomis“

Iškėlę 3 pagrindines problemas vaikai „balsuoja kojomis“, t.y. atsistoja tos problemos pusėje kuri, jų manymu, yra svarbiausia.

1.6 Refleksija: mokiniai prašomi įsivertinti savo dalyvavimą sistemoje nuo 1 iki 6, atsakydami į šiuos klausimus:

1. Aš laisvai reiškiau savo nuomonę.
2. Aš atidžiai klausiausi ir gerbiau kitų nuomonę.
3. Aš užduodavau kritiškus klausimus.
4. Bandžiau į problemą pažiūrėti kitų akimis.
5. Buvau pasiruošęs keisti savo požiūrį.
6. Padėjau klasės draugams daugiau sužinoti.

Su mokiniais nagrinėjome tūkstantmečio tikslus žvelgdami į iškeltas problemas įvairiais aspektais. Buvo svarbu nagrinėti problemas ir lyginti jas vietiniu bei pasauliniu mastu. Džiugu, kad moksleiviai ne tik dalinosi žiniomis, bet ir pristatė projektus jaunesnių klasių moksleiviams, dalyvavo debatuose (anglų kalbos mokytoja Laimutė Žukauskienė).

SKURDAS, BADAS – XXI AMŽIAUS RYKŠTĖ

Pamokos/veiklos tema	Skurdas, badas – XXI amžiaus rykštė
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 1-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min. Kiekvieną savaitę pristatomas vienas tikslas.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla Z	Sumažinti skurdą ir badą pasaulyje. Mokiniai geba grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, tiksliai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl ir ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Išankstinis orientyras. Spaudos konferencijos simuliacija. Demonstravimas. Veiklos refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Publicistinių straipsnių ištraukos (internetiniai adresai: www.unesco.lt ; www.am.lt ; „ES įnašas įgyvendinant tūkstantmečio vystymosi tikslus.pdf“; www.sekunde.lt/.../skurdas-ir-badas---civilizacijos-r... ; www.mokslai.lt/referatai/referatas/29199.html ; www.lonweb.org/hunger/hung-lit-eng.htm ; leftas.info/globalus-badas/ ir kiti). Parengti filmukai: Nr. 1 – apie badą ir skurdą pasaulyje; Nr. 2 – apie badą ir skurdą Lietuvoje.
Pamokos/veiklos eiga	PRADŽIA I. Orientavimas (sudominimas). Demonstruojamas filmukas nr.1. Mokytojas kelia provokuojančius klausimus. Mokiniai, dirbdami grupėse, bando į juos atsakyti. Filmukas nr. 2 žiūrimas prieš 4-ąją užduotį.

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) kėlimas kartu su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> susipažinti su tūkstantmečio tikslu, suprasti problemos aktualumą, ieškoti problemos priežasčių, ieškoti sprendimo būdų. <p>III. Motyvacija – kodėl tų tikslų siekiame:</p> <ol style="list-style-type: none"> pasaulis tapo integralus, vieningas, o tai reiškia, kad mes visi esame priklausomi vieni nuo kitų; būtina ugdyti žmones, pasiruošusius ne tik sąmoningai ir blaiviai vertinti realias problemas, bet ir jas spręsti. <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. I spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse.</p> <p>Klasė suskirstoma į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> Skurdas ir badas pasaulyje. Iš pateiktų straipsnių ištraukų išrinkti ir pateikti faktus apie globalią skurdo ir bado problemą. Kokią (kokias) išvadas galite padaryti? Skurdas ir badas pasaulyje. Dėl kokių priežasčių pasaulyje tiek badaujančių ir skurstančių? Skurdas ir badas pasaulyje. Kaip sumažinti skurstančių ir badaujančių žmonių skaičių? Skurdas ir badas Lietuvoje? Ką apie tai žinote? Kaip sprendžiamos problemos Lietuvoje? <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p> <p>II. Spaudos konferencija. II etapas.</p> <p>Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai. Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujimą laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja, ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygutėje. Diskusijos nevyksta. Galima pateikti ir provokuojančius klausimus.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. III etapas.</p> <p>Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus mokytojai siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. IV etapas.</p> <p>Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, akcentuoja teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai/ neteisingai pavartotus terminus, nepakankamai konkrečius klausimus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija).</u></p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami antrojo tūkstantmečio tikslo „Užtikrinti visuotinį pradinį išsilavinimą“ ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į antrąją pamoką.</p>
------------------------------------	--

Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	Mokiniai geba atidžiai skaityti tekstą, argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.
---	--

Diskutuodami mokiniai prisipažino, kad apie pasaulines problemas pirmą kartą giliai susimąstė. Juos nustebino, šokiravo internete rasta informacija apie skurdą, badą (*lietuvių kalbos mokytoja Aušra Ražauskienė*).

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 7 klasė, 2013-03-01

Tūkstantmečio tikslai

Sumažinti skurdą ir badą pasaulyje!

Kad galėčiau ramiai miegoti...

Skurdas ir badas – opiausia amžiaus bėda. Dirbdama stengiausi atsiriboti nuo pribloškiančiai baisių faktų apie šią problemą. Kad ramiai miegočiau... Tačiau po konferencijos, kuri truko dvi pamokas, norom nenorom mano protą ir širdį kankinančiai nudiegė samprotavimas: jei kas dvi sekundes badu miršta vienas vaikas, tai kiek nuostabių vaikučių baigė savo žemiškąją kelionę taip ir nesulaukę duonos kąsnio, kol mes, sotūs ir laimingi, aptarinėjome šią problemą?

Emilija

Kodėl pasaulyje tiek daug skurstančių ir badaujančių?

Badas ir skurdas pasaulyje? XXI amžiuje? Taip, jis egzistuoja visame pasaulyje. Mūsų darbo grupė ieškojo internete, knygose atsakymų į klausimą, kodėl tiek daug

Spaudos konferencijos dalyviai

skurstančių, alkstančių žmonių? Aktyviai dirbome ir sužinojome, kad skurdo priežastys yra gamtinės (sausros, nederlingumas, stichijų padariniai), ekonominės, socialinės (švietimo nebuvimas, nedarbas, neišsivysčiusi medicina) ir politinės. Naujos žinios mūsų grupę privertė susimąstyti, nes apie tai tiesiog negalvodavome. Visi vieningai nusprendėme, kad reikia užkirsti kelią badui ir skurdui, nes pasaulyje kas 2 sekundes miršta vienas vaikas.

Marija

Kaip sumažinti badaujančių, skurstančių skaičių?

Mūsų darbo grupei buvo sunku įsivaizduoti, kad kažkur, Afrikos vidury, kiekvieną dieną nuo skurdo ir bado miršta apie tūkstantis vaikų, o ekonomiškai silpnų valstybių gyventojų pajamos nesiekia nė trijų litų per dieną.

Galvodami, kaip sumažinti skurstančių ir badaujančių žmonių skaičių, mano grupės nariai vienbalsiai nutarė, kad reikėtų pagerinti sanitarines sąlygas, įrengti dienos centrus, paskatinti žmones paremti badaujančius ir pagerinti švietimo lygį besivystančiose šalyse, nes dauguma žmonių nuskursta negalėdami gauti darbo. Mano grupės narius šokiravo, kad kai kuriose pasaulio šalyse yra maisto perteklius, tačiau ten skelbiama badas, nes dėl ekonominės ar karinės politikos draudžiama tiekti maistą žmonėms.

Gabija

Kad saulėlydis nebūtų paskutinis...

Manau, kad skurdas ir badas yra problema, kurią būtina išspręsti kuo greičiau, nes badaujantys ir skurstantys žmonės miršta kiekvieną dieną. Mes negalime nusigręžti nuo neturtingų, bėdoje atsidūrusių žmonių. Juk ir patys nežinome – gal vieną dieną panaši bėda užklups mus? O bandydami savo sąžinę nuraminti mintimi, jog galbūt skurdžių valstybių gyventojai išeitį ras patys, tik patvirtiname teiginį, kad nesirūpiname aktualiomis pasaulio problemomis. Mes, aktyvūs visuomenės piliečiai, turime galvoti apie tuos, kurie gyvena su baime, kad saulėlydis gali būti paskutinis.

Spaudos konferencijos dalyviai

Gabija

Skurdas Lietuvoje?

Mūsų darbo grupė ieškojo informacijos apie skurdą ir badą Lietuvoje. Mus šokiravo surinkta informacija. Nežinojome, kad tiek daug skurstančių ir badaujančių žmonių Lietuvoje. Nežinojome, kad daug lietuvių nepripažįsta, jog badauja, skursta.

Ieškodamas informacijos apie skurstančius ir badaujančius žmones Lietuvoje žinojau, kad kituose žemynuose tai didelė problema, tačiau neįsivaizdavau, kad skurdas ir badas yra didžiulė problema mūsų šalyje. Suradęs pirmuosius faktus nustebau. Nebegalėjau sustoti, nes buvo vis įdomiau ir įdomiau... Vieną akimirką pajutau didelį gailėstį... Pirmą kartą giliai susimąčiau apie badaujančių ir skurstančių lietuvių gyvenimą...

Arnas

Mūsų grupės užduotis buvo pasidomėti pasauline skurdo ir bado statistika. Ji mus tiesiog šokiravo. Pamačius skurstančių žmonių kiekį skaičiais ir procentais, širdies nesuspaudė gailėstis. Tačiau kai suvokėme, kiek žmonių kasdien kenčia skurdą, antisanitarines sąlygas, badą, supratome, kaip gerai iš tiesų mes gyvename...

Emilija

Konferencijos vertinimas

Manau, kad konferencija puikiai pavyko, nes supratome, kokie mes esame laimingi, turėdami galimybę įgyti išsilavinimą, turėdami šiltes

namus.

Visi lyderiai buvo iškalingi, pateikė daug šokiruojančios informacijos ir supažindino klases draugus su viena iš didžiausių pasaulio problemų.

Gabija

Mano nuomone, konferencija, skirta pirmojo tūkstantmečio vystymosi tikslo nagrinėjimui, puikiai pavyko. Jos metu visi gerai padirbėjome, vadovai šauniai pristatė savo grupių atliktą darbą, atsakinėjo į žurnalistų klausimus. Tikiu, kad visų mūsų širdis suvirpino naujos žinios, kurių įgijome šios konferencijos metu.

Emilija

Manau, tokių konferencijų reikėtų daugiau, kadangi mokėmės ne tik viešai kalbėti, bet ir mąstėme apie globalias problemas. Pamatę alkanų vaikų nuotraukas, supratome, kad mes, lietuviai, gyvename gerai, bet nemokame vertinti to, ką turime.

Marija

Mūsų komandai ši konferencija labai patiko, nes toks darbas žymiai įdomesnės negu pamokos. Rengdami tokias konferencijas ir jose dalyvaudami mes, mokiniai, plečiame akiratį, giliname savo žinias ir mąstymą apie žmones, kurie susiduria su didesnėmis problemomis, nei mes patys. Tokios pamokos mus moko, skatina tobulėti ir siekti daugiau.

Arnas

MERGAITĖ SU DEGTUKAIS

Pamokos/veiklos tema	„Mergaitė su degtukais“
Pamokos/veiklos tikslas	Atlikę pasakos analizę „Literatūriniuose būreliuose“ susipažins su vienu tūkstantmečio vystymo tikslu: „Panaikinti ypač didelį skurdą ir badą“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriams skirta pamoka/veikla	Panaikinti ypač didelį skurdą ir badą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba
Naudojami metodai	Literatūrinė pasakos analizė („Literatūriniai būreliai“); ryšiai su šiuolaikiniu gyvenimu.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	H.K. Anderseno pasaka „Mergaitė su degtukais“, literatūrinių vaidmenų kortelės; projektorius, kompiuteris.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas). Demonstruojamas nuotraukų rinkinys iš tinklapio www.eFoto.lt, kuriose matomas skurdus įvairių šalių vaikų gyvenimas. Užduodamas klausimas, kas sieja skaitytą H.K. Anderseno pasaką „Mergaitė su degtukais“ ir šias nuotraukas.</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) perskaičius literatūrinį kūrinį, išanalizuoti jį pagal savo vaidmenį; b) suprasti skaitytos pasakos ir šiuolaikinės skurdo problemos ryšį. <p>III. Motyvacija.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) tai įdomu, nes skurdo problema neišnyko iki šių dienų.

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas:</p> <p>a) demonstruojamos nuotraukos.</p> <p>II. Pritaikymas:</p> <p>a) pagal pasirinktą vaidmenį analizuojama H.K. Anderseno pasaka „Mergaitė su degtukais“ (diskusijų vedėjas vadovauja diskusijai, vertina klasės draugų pasisakymus, literatūrinis įkvėpėjas – pristato įdomias kūrinio vietas, žodyno turtintojas – aiškina nežinomus, nesuprantamus žodžius, posakius ir pan., tyrinėtojas – analizuoja laikotarpį, kada buvo parašyta pasaka, sąsajų ieškotojas – ieško ryšio su šiuolaikiniu gyvenimu, savo patirtimi, iliustratorius – piešiniu, muzika ar kitaip. pristato kūrinį; apibendrintojas – trumpai primena kūrinio temą, pagrindinę mintį, veikėjus);</p> <p>b) atsakyti į pagrindinį pamokos klausimą „Kas sieja skaitytą H.K. Anderseno pasaką „Mergaitė su degtukais“ ir pradžioje pamokos matytas nuotraukas?“.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas</u>. Literatūrinio būrelio dalyvių pasisakymus vertina diskusijų vedėjas ir klausiusieji mokiniai.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas</u> – mokiniai turi paieškoti dar pasakų, kuriuose veikėjai susiduria su skurdo problema, tačiau randa išeitį, išsprendžia problemą.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>a) Perskaitę literatūrinį kūrinį ir išanalizavę jį pagal savo „Literatūrinio būrelio“ vaidmenį sužinojo, kad skurdo problema buvo ir yra aktuali;</p> <p>b) suprato skaitytos pasakos ir šiuolaikinės skurdo problemos ryšį.</p> <p>Pridedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veiklą iliustruojančios nuotraukos. 2. Metodo „Literatūriniai būreliai“, padedančio sąmoningai skaityti, aprašymas. 3. Mokinių vertinimo aprašymas.

1. Veiklą iliustruojančios nuotraukos

Vaidmenų pasiskirstymas „Literatūriniuose būreliuose“.

2. Metodo „Literatūriniai būreliai“, padedančio sąmoningai skaityti, aprašymas:

3-4 klasėse, kai mokinių skaitymo įgūdžiai pakankamai tvirti ir kai mokiniai tampa aktyviais skaitytojais, naudojama viena mėgstamiausių skaitymo veiklų klasėje. Tai – literatūriniai būreliai. Literatūrinių būrelių svarba:

- Mokiniai patys renka, ką skaityti.
- Nedidelės laikinos grupės susiformuoja pasirinktos knygos pagrindu.
- Skirtingos grupės skaito skirtingas knygas.
- Grupės nariai susirenka reguliariai, pagal tam tikrą tvarkaraštį, aptarti perskaitytos medžiagos.
- Moksleiviai naudojami užrašais ar piešiniais, kurie padeda skaitymui, diskusijoms.
- Diskusijų temą siūlo moksleiviai.
- Moksleiviai iš eilės keičiasi vaidmenimis.
- Mokytojas tik pagalbininkas, konsultantas ir veiklos vertintojas.
- Moksleiviai vertina patys save ir juos vertina grupės draugai.
- Kai knyga perskaitoma, moksleiviai keičiasi knygomis ir taip susidaro naujos grupės.

Mokiniai renka vieną grožinės literatūros tekstą iš 3-5 pasiūlytų ir taip susidaro grupės. Toliau skaitomas kitas tekstas, o mokiniai keičiasi vaidmenimis. Jeigu knygų turime pakankamai, vaikams siūlomas tam tikras knygų rinkinys, o kurią norės skaityti, jie renka patys. Dažnai vaikai renka ne knygą, o draugus su kuriais norėtų skaityti ir tik po to kartu nutaria, kokią knygą rinksis. Tai nieko blogo, netgi naudinga mokymosi stadijoje. Būdami kartu su draugais laisviau ir nesivaržydami diskutuoja. Vėliau vaikai teikia didesnę reikšmę pasiūlytomis knygoms. Dar galima grupes sudaryti burtų tvarka, slapto balsavimu. Kartais, kad susiformuotų tinkama grupė, mokytoja turi padėti apsispręsti. Labai svarbu sudaryti kiek įmanoma palankesnes knygos pasirinkimo sąlygas, nes mokėjimas pasirinkti yra sudedamoji sąmoningo skaitytojo dalis. Sutariama, kaip ir kiek laiko bus skaitoma. Mokiniai pasiskirsto vaidmenimis. Vaidmenys būna: diskusijų vedėjas, literatūrinis įkvėpėjas, iliustratorius, sąsajų ieškotojas, žodyno turtintojas, tyrinėtojas, keliautojas ir apibendrintojas. Jie gauna raštiškas instrukcijas kiekvienam vaidmeniui.

DISKUSIJŲ VEDĖJO užduotis: sudaryti sąrašą klausimų iš perskaitytos knygos dalies, kurią aptars jūsų grupė. Jūsų užduotis – padėti grupės nariams pastebėti svarbiausius įvykius, jausmus, nuotykius. **KELIAUTOJO užduotis:** papasakoti, kur vyksta skaitytos ištraukos veiksmas ir kaip keičiasi veiksmo vieta. **ŽODYNO TURTINTOJO užduotis:** būti dėmesingu ir atrasti keletą ypač svarbių žodžių šios dienos ištraukoje. **TYRINĖTOJO užduotis:** atrasti papildomos informacijos bet kuria šiandien nagrinėta tema iš skaitytos knygos. Tai gali būti geografija, oro sąlygos, kultūra ar istoriniai faktai, atspindėti šioje ištraukoje; informacija apie knygos autorių, jo (jos) gyvenimą, kitus kūrinius; informacija apie knygoje aprašomą laikotarpį, paveikslai, daiktai ar kitos priemonės, padedančios iliustruoti knygoje aprašomus dalykus; muzika, atspindinti knygą ar laikotarpį. **LITERATŪRINIO ĮKVĖPĖJO užduotis:** surasti tekste kelias vietas, kurias būtų verta perskaityti visai grupei. Tai padėtų įsiminti keletą įdomių, išraiškingų, juokingų, stebinančių ar svarbiausių dalykų tekste. **SĄSAJŲ IEŠKOTOJO užduotis:** surasti ryšių tarp skaitomos knygos ir realaus gyvenimo. **ILIUSTRATORIAUS užduotis:** nupiešti kokį nors paveikslėlį, susijusį su skaitytu tekstu. Tai gali būti eskizas, karikatūra, grafikas, diagrama. **APIBENDRINTOJO užduotis:** pateikti trumpą santrauką to, ką šiandien skaitote.

Kad darbas literatūriniuose būreliuose būtų efektyvus, jis turi vykti tuo pačiu laiku. Būrelio nariai mūsų klasėje susirenka kartą per savaitę, tą pačią dieną. Todėl mokiniams tai nebūna netikėtumas. Vaikai tiksliai žino, kad pasirengti užduočiai jie turės visą savaitę. Būrelis – tai maloni diskusija apie skaitomą knygą, o ne mokinių apklausa. Todėl mokiniai nejaučia jokios įtampos. Jie patys vadovauja savo veiklai ir čia pagrindinis asmuo yra diskusijų vedėjas. Jis koordinuoja būrelio darbą. Svarbu, kad vaikai žinotų, jog jie turės laiko savo mintims išsakyti, pristatyti parengtą darbą. Reikalui esant, būreliai gali rinktis ir dažniau, bet tai priklauso nuo konkrečios klasės mokinių gebėjimų ir net amžiaus.

Literatūriniuose būreliuose vaikai išmoka skaitomame tekste surasti detales, pateikti savitą teksto suvokimą, interpretuoti, remdamiesi savo patirtimi.

Vienas iš svarbiausių literatūrinių būrelių bruožų yra tas, kad mokiniai daro viską taip, kaip tikri skaitytojai – nuo knygos pasirinkimo iki savo užduočių diskusijoms kūrimo. Visa tai kelia vaikų pasitikėjimą savimi. Literatūriniai būreliai vertingi dar ir tuo, kad vaikai yra savo veiklos vadovai. Jis pagrįstas pasitikėjimu, savarankiškumu, mokėjimu vadovauti pačiam sau.

3. Mokinių vertinimo aprašymas.

Mokiniai po prisistatymo „Literatūriniuose būreliuose“ vertina vieni kitus 3 kartus po P (pagyrimas, pasiūlymas, paskatinimas).

Pradinių klasių mokiniams, įvaldžiusiems „Literatūrinių būrelių“ metodą, analizuoti H.K. Anderseno pasaką „Mergaitė su degtukais“ buvo labai įdomu. Mokinius nustebino tai, kad ši veikla siejosi su vienu iš tūkstantmečio vystymo tikslų (*pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė*).

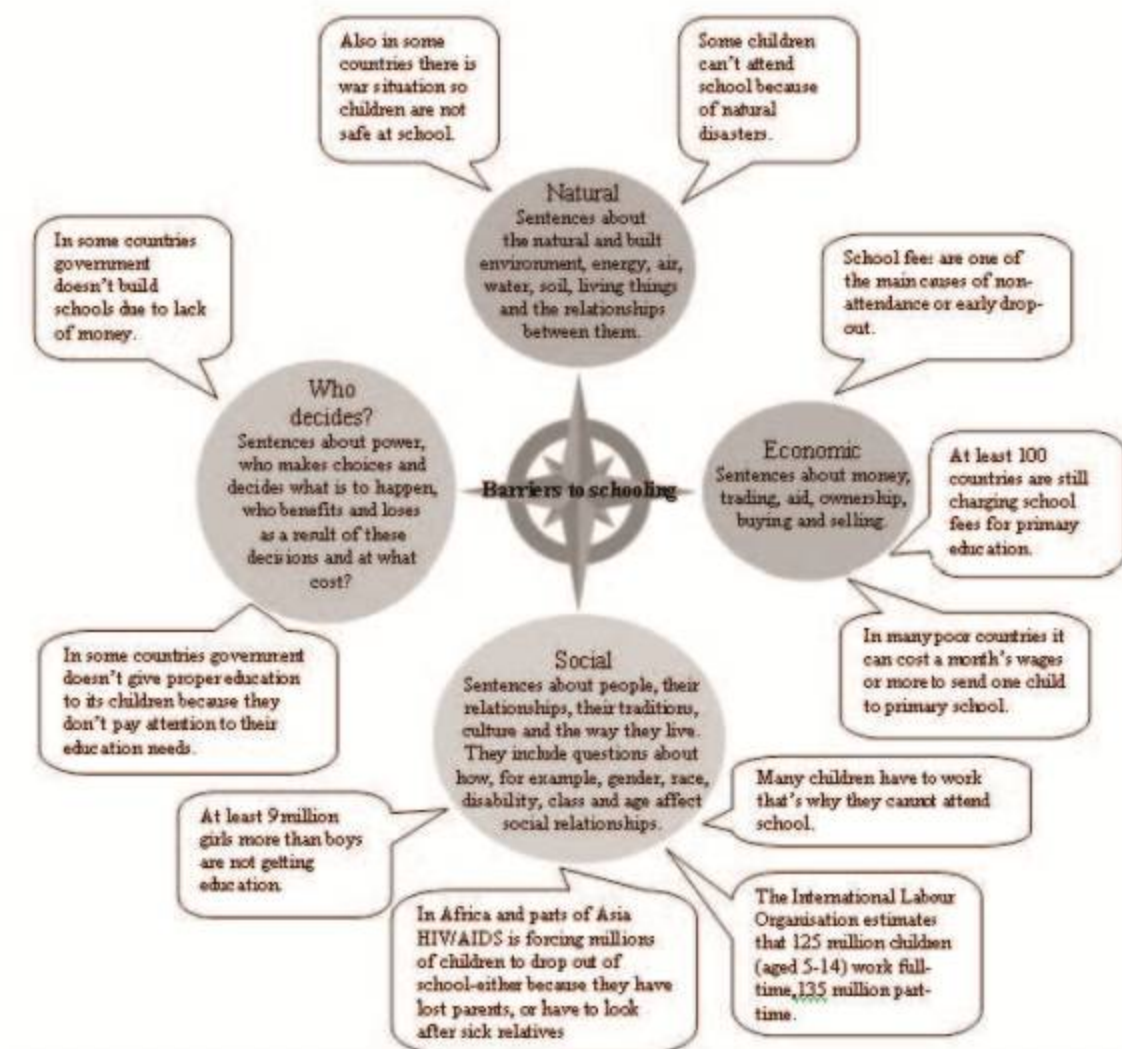

TEISĖ MOKYTIS – VISO PASAULIO VAIKAMS

Pamokos/veiklos tema	Teisė mokytis – viso pasaulio vaikams
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 2-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją
Tikslinės grupės amžius	9– 11 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Garantuoti visuotinį pradinį išsilavinimą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba ir informacinės technologijos
Naudojami metodai	Kompasas. Diskusija. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Plakatinis popierius. Lipnios juostelės. Parengtos pateiktys, kuriose pateikiami faktai apie visuotinio išsilavinimo problemą.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Pritaikomas metodas „Minčių lietus“. Mokytojas iškelia apibendrinantį klausimą „Kodėl yra būtinas pradinis išsilavinimas?“.</p> <p>II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Ant plakato nupiešiamas kompasas bei anglų kalba užrašomos pasaulio kryptys. Kompos viduryje užrašoma nagrinėjama problema: „Kas trukdo gauti pradinį išsilavinimą?“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raidė N (Šiaurė) – Aplinka ir ekologija • Raidė W (Vakarai) – Politika: kas sprendžia? • Raidė E (Rytai) – Ekonomika • Raidė S (Pietūs) – Visuomenė <p>PRADŽIA</p> <p>I. Pritaikomas metodas „Minčių lietus“. Mokytojas iškelia apibendrinantį klausimą „Kodėl yra būtinas pradinis išsilavinimas?“.</p> <p>II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Ant plakato nupiešiamas kompasas bei anglų kalba užrašomos pasaulio kryptys. Komposo viduryje užrašoma nagrinėjama problema: „Kas trukdo gauti pradinį išsilavinimą?“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raidė N (Šiaurė) – Aplinka ir ekologija • Raidė W (Vakarai) – Politika: kas sprendžia? • Raidė E (Rytai) – Ekonomika • Raidė S (Pietūs) – Visuomenė <p>Mokiniai suskirstomi į pasaulio kryptis (N, W, E, S) atitinkančias grupes. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N grupė diskutuoja bei užrašo ant lapelių savo mintis apie tai, kaip ši problema susijusi su aplinka ir ekologija. 2. W grupė diskutuoja bei užrašo ant lapelių savo mintis apie tai, kaip ši problema susijusi su politika ir sprendimais. 3. E grupė diskutuoja bei užrašo ant lapelių savo mintis apie tai, kaip ši problema susijusi su ekonomika. 4. S grupė diskutuoja bei užrašo ant lapelių savo mintis apie tai, kaip ši problema susijusi su visuomene, jos tradicijomis ir kultūra. <p>Mokiniai diskutuoja šiomis temomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar ši problema aktuali mūsų šalyje? • Kaip išspręsti problemą? • Kokios visuomeninės organizacijos padeda įveikti šią problemą? <p>II. Atlikus užduotis, kiekviena grupė aptaria svarstyta problemą su klase bei priklijuoja savo lapelius prie atitinkamos komposo raidės. Vėliau vyksta tarpgrupinė diskusija: kiek bendro yra tarp aplinkos ir ekonomikos, ekonomikos bei politikos ir panašiai.</p> <p>III. Pateikčių su nuotraukomis bei aprašais kūrimas. Mokiniai dirba bibliotekoje individualiai, o atrinkę medžiagą konsultuojasi su anglų k. ir informatikos mokytojais.</p> <p>IV. Užduoties pristatymas ir aptarimas. Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį, mokytojas primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodytas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus, konkrečius klausimus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalba bei projekto patrauklumas) ir įsivertinimas (metodo „Žmogeliukas su skrybėle ir įrankių dėže“ pritaikymas kelių minučių refleksijai: mokiniai, pagalvoję 1–2 minutes, parašo ant skrybėlės ką išmoko, ant įrankių dėžės – kokių idėjų pasisėmė, o ant širdelės – ką jautė.</u></p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Mokiniai geba išklausti, argumentuoti, viešai taisyklingai kalbėti. Savo paruoštas pateiktis mokiniai pristatys jaunesnių klasių mokiniams.</p> <p>Pridedama:</p> <p>2.1. Kompasas „Kas trukdo gauti pradinį išsilavinimą?“.</p> <p>2.2. Mokinių paruoštos pateiktys (žr. CD – II veikla. II tūkstantmečio tikslas).</p>

2.1. Kompasas „Kas trukdo gauti pradinį išsilavinimą?“

VISI TURI BŪTI RAŠTINGII!

Pamokos/veiklos tema	Visi turi būti raštingi!
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 2-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Garantuoti visuotinį pradinį išsilavinimą. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Spaudos konferencijos simuliacija. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Parengtos pateiktys, kuriose pateikiami faktai apie visuotinio išsilavinimo problemą.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje.</p> <ol style="list-style-type: none"> mokytojo klausimai (Kokios bado ir skurdo priežastys? Kaip galime sumažinti bādą ir skurdą? Ką galime padaryti mes?); mokinių klausimai vieni kitiems; namų darbų aptarimas. <p>II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse.</p> <p>Mokiniai išsitraukia numerius ir eina dirbti į tą patį numerį turinčio eksperto grupę. Kiekviena grupė gauna užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> Visuotinis pradinis išsilavinimas. Ką apie tai žinote? Pateikite faktų. Kokią (kokias) išvadą galite padaryti? Visuotinis pradinis išsilavinimas. Dėl kokių priežasčių pasaulyje tiek daug vaikų, nelankančių mokyklos? Visuotinis pradinis išsilavinimas. Kaip išspręsti problemą? Visuotinis pradinis išsilavinimas. Ar problema aktuali mūsų šalyje? Kaip sprendžiamos problemos Lietuvoje? <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas. Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos ekspertai. Žurnalistai parengtus klausimus pateikia ekspertams. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį papildo kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygutėje. Diskusijos nevyksta.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas. Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas. Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuojamas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus, konkrečius klausimus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas.</u> Popieriaus lapas vienos minutės refleksijai. Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami trečiojo tūkstantmečio tikslo „Užtikrinti lygias moterų ir vyrų teises“ ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į trečiąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Geba argumentuoti, taisyklingai kalba bei išklauso savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.</p>

Spaudos konferencijos metu mokiniai gilinasi į globalias problemas. Jie savo veiklą apmąstė, planavo, veikė, rinko, nagrinėjo, įvertino duomenis, pristatė klasei. Mokiniais nauja veikla suteikė daug emocijų, visi buvo aktyvūs konferencijos dalyviai. Mokiniai, pamokoje tapę žurnalistais, nustebino savo aktyvumu, išradingumu. Darbo rezultatai – mokinių sukurti laikraščiai, kuriuose išsakytos mokinių mintys apie tūkstantmečio vystymosi tikslus (*lietuvių kalbos mokytoja Aušra Ražauskienė*).

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 5c, 8b klasės, 2013-03-04

Tūkstantmečio tikslai

Garantuoti visuotinį pradinį išsilavinimą!

Raštingesni berniukai?

790 mln. žmonių yra neraštingi, beveik du trečdaliai iš jų – moterys. Per 67 mln. vaikų pasaulyje nelanko mokyklos, 53 procentai iš jų – mergaitės. Tad galima spręsti, kad berniukai yra raštingesni nei mergaitės.

Tiesą sakant, tokie skaičiai mus šokiravo. Mes patys nenoriai einame į mokyklą, kai kiti neturi galimybių mokytis! Kai sužinojome, kad vyrai raštingesni už moteris, tikrai nustebome. Juk mūsų klasėje viskas kitaip! Tad kibkite, klasės vyrai, į mokslus, turite galimybę mus pasivyti, o gal ir pralenkti?

Rytė, 5 klasės mokinė

Norime padėti vaikams

Kaip išspręsti neraštingumo problemą? Reikia kuo daugiau įvairių labdaros organizacijų, savanorių, kurie padėtų vaikams mokytis bei įgyti bent pradinį išsilavinimą. Savanoriai galėtų paaugoti mokyklinių priemonių, skirti lėšų. Manome, kad mes galime prisidėti prie labdaros. Galime surinkti mokymo priemonių, knygelių ir padovanoti vaikams.

Konferencijos tema mus sukrėtė. Pagaliau ir mes susimąstėme, kad nevertiname to, ką turime. Kol mes vengiame eiti į mokyklą, kiti vaikai svajoja apie mokymąsi. Mes norime padėti vaikams ir visomis įmanomomis priemonėmis siekti, kad pasaulyje būtų kuo daugiau išsilavinusių žmonių.

Emilija, 5 klasės mokinė

Baugu, graudu...

Pasaulyje daugybė vaikų, neturinčių net pradinio išsilavinimo. Kodėl? Įvairios priežastys: tėvai, draugai, nenoras mokytis, skurdas... Pamąsčius apie šią situaciją, pasidaro baugu, graudu. Gausybė neraštingų vaikų. Jie negali parašyti „mama“, negali perskaityti knygelių. Kaip baisu, kai savo jausmų ar išgyvenimų negali išreikšti rašydamas. O tik rašydamas atrandi save bei savo pašaukimą...

Visi vaikai tyrinėja, ieško, kuria, nori susipažinti su pasauliu, tačiau ne visi turi vienodas galimybes. Skurdžiose šalyse trūksta mokymosi įstaigų, kvalifikuotų žmonių, kurie galėtų suteikti pradinį išsilavinimą. Kaip baisu, kai vaikų smalsumą, norą atrasti stabdo daugybė priežasčių. Tai lyg mūrinė siena, neleidžianti eiti toliau ir užtikrinti ateities.

Kamilė, 8 klasės mokinė

Žinojau, kad pasaulyje daug vaikų nelanko mokyklos, tik nemaniau, kad jų tiek daug. Vis dėlto situacija taisosi. Žmonėms vis labiau rūpi ši problema, todėl bando padėti: aukoja pinigų, mokymosi priemonių. Jeigu žmonės ir toliau padės spręsti problemą, tai po kelių metų jos neliks.

Gytis, 8 klasės mokinys

Visi turi būti raštingi!

Konferencijoje dirbti su grupele buvo tikrai labai smagu, gerai sutarėme. Nagrinėjome tikrai svarbią, aktualią temą. Mums labai liūdna, jog tiek daug vaikų negali lankyti mokyklos. Ne milijonas ir ne du (nors tai irgi nemažai). Mokyklos negali lankyti net 120 milijonų vaikų visame pasaulyje! Tai privertė susimąstyti. Mes Lietuvoje dejuojame, kaip nenorime eiti į mokyklą, o vaikučiai Afrikoje daug ką paaugotų dėl galimybės mokytis. Norėčiau jiems padėti, gal paaugoti kiek pinigų, o gal padėti mokytis. Visi turi būti raštingi!

Marta, 5 c klasės mokinė

Internetu susiradę informacijos apie visuotinį pradinį išsilavinimą, dirbome grupėse. Išsiaiškinom, kad pradinis išsilavinimas ugdo vaiko asmenybę, padeda pažinti save, kitus, aplinką, ugdo valią, norą mokytis. Tačiau milijonai pasaulio vaikų neturi galimybės mokytis. Faktai mus pribloškė, privertė susimąstyti apie save ir kitus.

Laura, 8 klasės mokinė

Konferencijoje išgirsti faktai mane sukrėtė, mano mintis sujaukė labai skaudi tema. Pasirodo, ne kiekvienas gali mokytis mokykloje, ne kiekvienas gali turėti mokymo priemonių. Niekada negalvojau, kad labai daug žmonių nemoka nei skaityti, nei rašyti. Negalvojau, kad ši tema aktuali ir mūsų šalyje...

Konferencijos yra labai naudingos, nes daug sužinome apie dabartinę situaciją, mąstome, kuo mes galime padėti, ką galime ir turime padaryti...

Dovilė, 5 klasės mokinė

Karti tiesa verčia mąstyti...

Spaudos konferencijoje mes kalbėjome apie tūkstantmečio vystymosi tikslus. Viena iš jų – garantuoti visuotinį pradinį išsilavinimą. Jei ne ši pamoka, daugelis nebūtų pasidomėję ar net pagalvoję apie tokį dalyką. Tiesą pasakius, kai kurie faktai šokiravo mane. Juodai ant balto parašyti skaičiai, nauji teiginiai rodė karčią tiesą, kuri privertė mane susimąstyti. Klasėje visi kartu gilinomės į šią problemą, sužinojome daug dalykų, įsigilinę reiškėme savo nuomonę, vertinome, bandėme atsakyti į pateiktus klausimus. Aš manau, kad tokios pamokos verčia susimąstyti, praplečia mūsų žinias, padeda labiau susipažinti su pasauliu.

Melinda, 8 klasės mokinė

Konferencijos dalyviai

UŽTIKRINTI VISUOTINĮ PRADINĮ IŠSILAVINIMĄ

Pamokos/veiklos tema	Stiklo dekoravimo technika puoštas puodelis
Pamokos/veiklos tikslas	Naudodami specialią stiklo dekoravimo technologiją ir pardavę savo gaminius mugėje, mokiniai prisidės prie vieno iš tūkstantmečio vystymo tikslų „Užtikrinti visuotinį pradinį išsilavinimą“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti visuotinį pradinį išsilavinimą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Dailė, technologijos
Naudojami metodai	Diskusija, asmeninės patirties sklaida, dekoravimas specialiomis priemonėmis
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Specialios stiklo dekoravimo priemonės, stikliniai puodeliai kiekvienam mokiniui, CD grotuvas ir K.Sen Sanso „Žvėrių karnavalas“ garso įrašas.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas).</p> <p>a) trumpi mokinių pasakojimai apie Vilniuje 2010 metais vykusį „UNICEF“ labdaros renginį;</p> <p>b) vaizdinė medžiaga iš tinkamo http://www.music.lt/Unicef-Labdaros-koncertas-Susivienykim-del-vaiku-renginys-5889.html archyvo apie Vilniuje 2010 metais vykusį UNICEF labdaros renginį.</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais:</p> <p>a) supras, kad ir savo kukliu darbu gali prisidėti prie tūkstantmečio problemos užtikrinti visuotinį pradinį išsilavinimą sprendimo;</p> <p>b) naudodamiesi specialiomis stiklo dekoravimo priemonėmis, mokiniai papuoš stiklinį puodelį ir pardavę jį mokyklos mugėje, pelną skirs UNICEF labdaros fondui.</p> <p>III. Motyvacija:</p> <p>a) įdomu savo darbu prisidėti prie pasaulinių problemų sprendimo;</p> <p>b) man patinka jaustis svarbiu, sprendžiant rimtas problemas.</p>

Pamokos/veiklos eiga	<p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mokiniai pasakoja prisiminimus apie 2010 metais Vilniuje vykusį UNICEF labdaros koncertą; b) žiūrima archyvinė vaizdo medžiaga. <p>II. Pritaikymas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) apmąstoma patirtis ir pateikta vaizdinė medžiaga; b) priimamas sprendimas prisidėti prie visuotinio pradinio išsilavinimo užtikrinimo; c) atlieka praktinį darbą dekoruodami puodelį; d) dekoruodami puodelį klausosi K.Sen Sanso „Žvėrių karnavalų“ garso įrašo; e) savo gaminį parduoda mokyklos mugėje ir pelną skiria „UNICEF“ labdaros fondui. <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas</u> – vertinamas mokinių susidomėjimas ir noras prisidėti prie globalių problemų sprendimo, gebėjimas naudotis specialiomis stiklo dekoravimo priemonėmis.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas</u> – siūloma pagalvoti, kuo kiekvienas dar galėtų prisidėti sprendžiant visuotinio pradinio išsilavinimo problemą.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokinių specialiomis stiklo dekoravimo priemonėmis dekoruoti puodeliai parduodami mokyklos mugėje ir pelnas skiriamas „UNICEF“ labdaros fondui.</p> <p>Priedama:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Mugės nuotraukos. 2. Mokinių atsiliepimai po mugės.

1. Mugės nuotraukos

Mugės kviesliai

2. Mokinių atsiliepimai po mugės

Aistė: „Labai gera žinoti, kad mano uždirbti pinigėliai nepavirs ledų porcija, o bus panaudoti kažkam svarbesniam“.

Laurynas: „Niekada nemaniau, kad kažką pagaminęs savo rankomis ir pardavęs, galiu pagelbėti kitame pasaulio karašte gyvenantiems vaikams“.

Dominykas: „Kažkas nerealus: keli mano rankdarbiai – keli litai – ir aš jau prisidėjau sprendžiant pradinio lavinimo problemą!“

Emilija: „Piešdama labai bijojau sugadinti puodelį, bet mokytoja nuramino, kad viską galima pataisyti, todėl labai stengiausi kuo gražiau nupiešti. Norėjau, kad mano puodelį kuo brangiau nupirktų, nes pinigai skiriami labai svarbiu dalykui“.

Mindaugas: „Labai džiaugiuosi, kad pardavėme visus puodelius, ir gražiai dekoruotus, ir ne visai, nes surinkti pinigai bus skirti mokykloms, kurias dar tik reikia pastatyti“.

Vaikai dekoravo puodelius, kuriuos pardavė mokyklos Kaziuko mugėje ir nedidelį pelną pervedė UNICEF labdaros fondui. Mokinius labiausiai nustebino, kad nedidelės pastangos gali įgyvendinti nepažįstamo, labai toli gyvenančio vaiko svajonę (pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė).

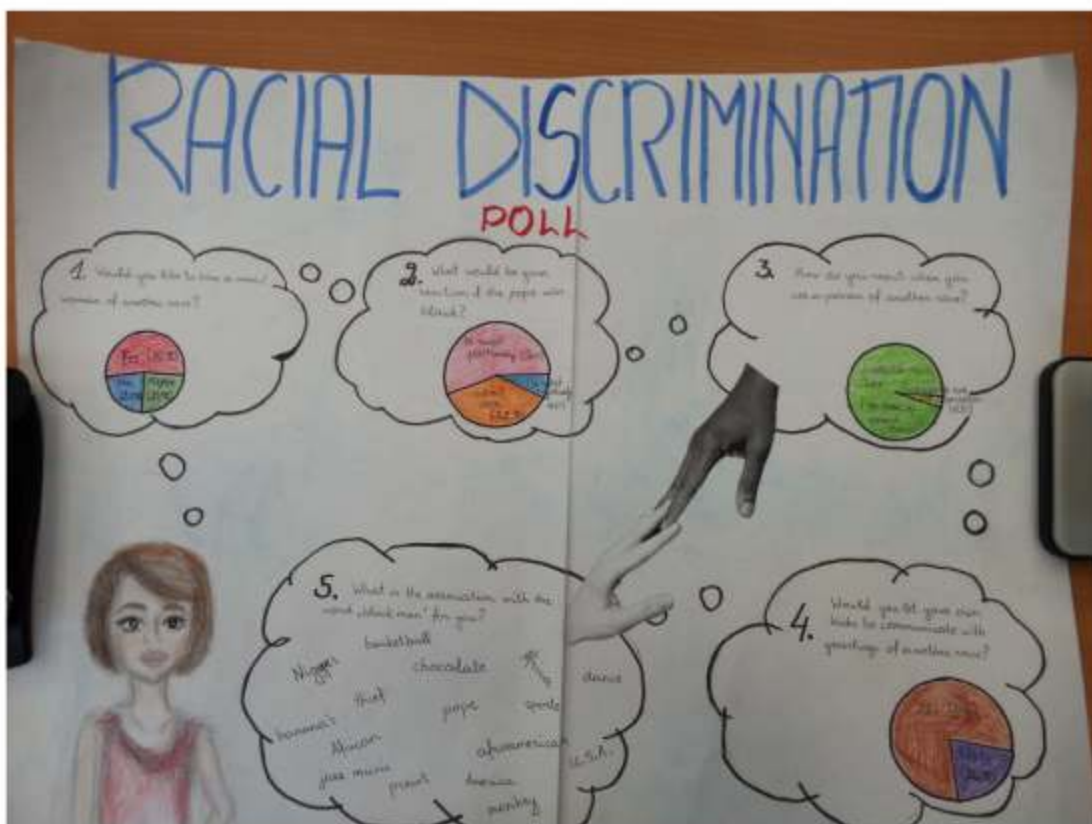
DISKRIMINACIJA

Veiklos tema	Diskriminacija
Veiklos tikslas	Ugdyti ir stiprinti mokinių vertybines nuostatas, kritinį mąstymą ir pasaulėžiūrą.
Tikslinės grupės amžius	7–10 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	450 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti lygias moterų ir vyrų teises
Valstybės, kurios nagrinėjamos pamokoje	Lietuva ir visas pasaulis
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Informacinės technologijos, anglų kalba, geografija.
Naudojami metodai	Diskusija, metodai „Kompasas“, „Kodėl – kodėl grandinė“ ir „Vaidmenų žaidimas“, baigiamasis darbas.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Lenta, kreida, multimedija, internetas, dideli popieriaus lapai, lipnūs lapeliai, nuotraukos.
Pamokos/veiklos eiga	<p>1. Diskusija:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokiniai susodinami ratu arba puslankiu, kad jiems būtų patogiau bendrauti. Ant lentos didelėmis raidėmis užrašoma DISKRIMINACIJA ir mokiniai yra paklausiami, kokias diskriminacijos rūšis jie žino. Jų atsakymai surašomi aplink užrašą „diskriminacija“. Aptariamos atskiros diskriminacijos rūšys: pvz., socialinė, ekonominė, rasinė, lyčių, seksualinė ir t.t. Diskutuoiant apie diskriminacijos rūšis ir jų aktualumą mokiniams, jų bendruomenei, Lietuvai ir pasauliui galimi tokie klausimai diskusijos plėtotei: <ol style="list-style-type: none"> Su kuria diskriminacijos rūšimi jie susiduria dažniausiai? Kaip žmonės yra diskriminuojami? Kodėl jie diskriminuojami? Kokie įvykiai Lietuvoje/pasaulyje yra susiję su diskriminacija? Ar reikia kovoti su diskriminacija? Kaip galima kovoti su diskriminacija? Kokia mokinių asmeninė patirtis su tam tikromis diskriminacijos rūšimis.

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>Mokiniai aptaria diskriminacijos rūšis ir apie jas diskutuoja.</p> <ol style="list-style-type: none"> Pamokos pabaigoje mokytojas apibendrina diskriminacijos rūšis. Mokytojas užduoda namų darbą: pirmos grupės mokiniai, naršydami internete, žiūrėdami filmus, reklamas bei serialus, o taip pat stebėdami kasdienį gyvenimą, turi fiksuoti ar ten nėra diskriminacijos apraiškų ir kitos pamokos metu papasakoti, ką pastebėjo ir su kokiais diskriminacijos apraiškomis susidūrė. Antros grupės mokiniai ruošia pateiktis apie diskriminaciją. <p>2. Metodas „Kompasas“:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokiniai susodinami į grupes po 4-6 žmones, aptariama ar po pirmo susitikimo mokiniai pastebėjo diskriminacijos atvejų televizijoje, internete ar kasdieniame gyvenime. Kiekvienai grupei duodama nuotrauka, kurioje pavaizduota viena iš diskriminacijos rūšių, didelis popieriaus lapas ir lipnūs lapeliai. Komandoje aptariama gauta nuotrauka ir ant lipnių lapelių parašomi klausimai, susiję su nuotraukoje pavaizduota diskriminacija, pvz.: nuotraukoje pavaizduota ekonominė diskriminacija, tai klausimai gali būti tokie kaip: kodėl vaikai diskriminuojami dėl ekonominio statuso; kiek turi uždirbti pinigų, kad nebūtum diskriminuojamas ir pan. Duodama 15-20 min. sugalvoti kuo daugiau klausimų. Visus klausimus mokiniai sudėlioja pagal kompasą metodą. (išsamesnę informaciją apie šį metodą rasite metodiniame leidinyje „Teach MDGs. Vystomojo švietimo pamokos“: „Kompasas“). Visi klausimai aptariami. Mokytojas ant lentos nupiešia trijų dalių lentelę. Diskutuojant visi klausimai įrašomi į tam tikrą lentelės dalį. Darbo aptarimas: išrenkamas pats svarbiausias klausimas apie kiekvieną aptartą diskriminacijos rūšį. <p>3. Metodas „Kodėl – kodėl grandinė“:</p> <ol style="list-style-type: none"> Parodoma video medžiaga (internetinėje svetainėje „YouTube“ True Colours – Racial Discrimination in Everyday Life) apie rasinę diskriminaciją. Mokytojas karts nuo karto sustabdo vaizdą ir išverčia ir paaiškina nežinomus žodžius. Mokiniai sugalvoja teiginį, kuris užrašomas ant lentos. Pvz.: „Kodėl niekas neatėjo padėti Glenui?“ Daroma „Kodėl – kodėl grandinė“ (išsamesnę informaciją apie šį metodą rasite metodiniame leidinyje „Teach MDGs. Vystomojo švietimo pamokos“: „Kodėl – kodėl grandinė“). <p>4. Vaidmenų žaidimas „Šarados“:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokiniai suskirstomi į grupes. Kiekvienai grupei priskiriama atskira diskriminacijos rūšis. Mokiniai slapta sugalvoja, kaip suvaidinti gautą diskriminacijos rūšį. Kiekviena grupė suvaidina situaciją, susijusią su priskirta diskriminacijos rūšimi (nenaudojant raktinių žodžių). Kiekviena situacija aptariama, mokiniai papasakoja kaip jautėsi vaidindami, kaip elgėsi situacijoje ir ką patartų tam tikrą diskriminaciją patyrusiems žmonėms.
------------------------------------	---

Pamokos/veiklos eiga	<p>5. Ruošimasis baigiamajam darbui:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokiniai suskirstomi į 4 grupes. Nutariama, kurią diskriminacijos rūšį jie norėtų nagrinėti. Nutariama, kokia forma jie darys baigiamąjį darbą: plakatą, vaizdo įrašus, kurs dainą, vaidinimą, pateiktis. Sudaromas darbo planas. <p>6. Baigiamasis darbas</p> <p>Mokiniai pristato savo tyrimą ir plakatus, vaizdo įrašus ir paruoštas pateiktis. Pristatymai aptariami. Pamokos pabaigoje mokiniai gauna lapus su klausimais refleksijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kodėl aš dariau mini baigiamąjį darbą šia tema? Norėčiau daugiau sužinoti apie... <p>Pamokoje mokiniams įteikiami apdovanojimai ir sertifikatai už dalyvavimą projekte.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokiniai sukūrė 3 filmukus ir vieną plakatą. Filmukų temos: diskriminacija mokykloje, lyčių diskriminacija ir ekonominė diskriminacija. Plakato tema – rasinė diskriminacija. Taip pat projekto metu buvo padaryti „Kompasai“ su mokinių klausimais ir sukurti mini vaidinimai bei paruoštos pateiktys. Mokiniai buvo labai susidomėję projektu.</p> <p>Kelios ištraukos iš jų atsiliepimų ir refleksijų:</p> <p>Priežastys, kodėl tam tikrą temą pasirinkau:</p> <p>„Ekonominė diskriminacija yra gan sunki tema, bet ji yra aktuali visame pasaulyje, taip pat ir Lietuvoje, todėl ją ir pasirinkau“ (Kamilė)</p> <p>„Rasinė diskriminacija yra labai dažna pasaulyje, daugelis žmonių ją patiria. Mes manome, kad jie nenusipelnė būti diskriminuojami dėl odos spalvos ar tam tikros tautybės“ (Emilija ir Milda)</p> <p>„Aš labai norėjau sužinoti daugiau apie lyčių diskriminaciją, nes gana daug girdėjau apie tai per televiziją. Ir turiu idėjų, kaip sukurti filmuką apie tai!“ (Paulius)</p> <p>Norėčiau daugiau sužinoti apie...:</p> <p>„Dar daugiau apie skirtingas diskriminacijas ir kaip apsaugoti žmones nuo jų. Labai tikiuosi, kad žmonės nustos diskriminuoti vieni kitus“ (Matas)</p> <p>„Norėčiau sužinoti rasinės diskriminacijos priežastis, kaip tai paplitę pasaulyje ir ką apie tai mano kiti pasaulio gyventojai“ (Milda)</p> <p>„Žinau, kad nėra lengva sustabdyti diskriminaciją, bet man įdomu, kaip galima padėti žmonėms ir kaip šviesti tuos, kurie diskriminuoja“ (Justas)</p> <p>Pridedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Trys filmukai apie diskriminaciją (žr. CD - „Diskriminacija mokykloje“, „Economic discrimination“, „Lyčių diskriminacija“). 3.2. Mokinių paruoštos pateiktys. (žr. CD - III veikla. III tūkstantmečio tikslas). 3.3. Mokinių paruoštas plakatas (žr. nuotrauką „Plakatas“).

3.3. Mokinių paruoštas plakatas „Diskriminacija“

Jaudinanti patirtis - dalyvavimas video konferencijoje, kurios metu 5 šalių moksleiviai dalinosi savo įspūdžiais apie beveik metus trukusį darbą, skirtą diskriminacijos temai nagrinėti (anglų kalbos mokytoja Laimutė Žukauskienė).

VISI ESAME ŽMONĖS

Pamokos/veiklos tema	Visi esame žmonės
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 3-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti lygias moterų ir vyrų teises. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, [dėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Demonstravimas. Spaudos konferencijos simuliacija. Veiklos refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukas apie diskriminaciją (http://www.youtube.com/watch?v=d25VMtnQ-U), www.unesco.lt ; www.am.lt ; „ES įnašas įgyvendinant tūkstantmečio vystymosi tikslus.pdf“. Parengtos pateiktys apie lygias moterų ir vyrų teises.
Pamokos/veiklos eiga	PRADŽIA I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti: a) Kas yra diskriminacija? b) Ar skiriasi visuomenės požiūris į vyro ir moters vietą profesinėje, politinėje ir sprendimų priėmimo veikloje, darbo rinkoje? c) Žiūrėjimas 3 min. filmas „Viena rasė. Žmonių rasė“. Trumpas aptarimas. II. Tikslas (uždavinių) kėlimas ir aptarimas. PAGRINDINĖ DALIS I. Naujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse. Klasė suskirstoma (mokiniai išsiskaičiuoja) į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį.

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kokias žinote diskriminacijos formas? 2. Vyrų ir moterų. Dėl kokių priežasčių jie diskriminuojami? 3. Vyrų ir moterų. Kokios galimos diskriminacijos pasekmės? Kaip sumažinti diskriminaciją? <p>Ar lygios vyrų ir moterų teisės Lietuvoje? Kaip sprendžiamos problemos Lietuvoje?</p> <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p> <p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas.</p> <p>Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai.</p> <p>Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujama laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai eina prie mikrofono, prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja, ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygutėje. Diskusijos nevyksta.</p> <p>Galima pateikti ir provokuojančius klausimus.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas.</p> <p>Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus mokytoji siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas.</p> <p>Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija).</u></p> <p>Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami ketvirtojo tūkstantmečio tikslo (Dviem trečdaliais sumažinti vaikų iki 5 metų mirtingumą) ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į ketvirtąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Moka atidžiai skaityti tekstą; geba argumentuoti, taisyklingai kalba bei išklauso savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.</p>

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 7 klasė, 2013-03-15

Tūkstantmečio tikslai

Užtikrinti lygias moterų ir vyrų teises!

Gimdami valstybės nepasirenkame...

Diskriminacija – tai kitos tautybės, rasės ar religijos žmogaus engimas, jo teisių nepaisymas. Ši rimta problema aktuali ir mums, lietuviams. Tautinė diskriminaciją Lietuvoje patiria net 40% mokinių!

Pirmą kartą susimąščiau, kad lietuviai, emigravę į kitas šalis, galbūt yra diskriminuojami būtent dėl to, kad jie lietuviai... Bet nei tautos, nei valstybės gimdami nepasirenkame!

Gabija

Moterys nuvertinamos...

Moterų ir vyrų nelygybė yra didelė Lietuvos ir kitų pasaulio šalių problema. Moterys yra dažnai nuvertinamos. Manoma, kad jos fiziškai silpnesnės negu vyrai. Jau nuo senų senovės manoma, jog joms priklauso būti namuose, prižiūrėti vaikus. Toks dalykas vadinamas lyčių diskriminacija. Ši problema vyrauja ir Lietuvoje. Pavyzdžiui, mokyklose berniukai dažniau kviečiami atsakinėti negu mergaitės.

Turime kovoti su lyčių diskriminacija, kad vyrų ir moterų teisės būtų lygios.

Justas ir Tomas

Kuris geresnis?

Vyras ar moteris? Kuris geresnis? Vyras negali gimdyti vaikų, o moterys gali. Tad kuris geresnis?

Kamilė

Kito kailyje

Diskriminacija – rimta problema. Mums šią problemą reikia išspręsti. Esame vienodi, esame skirtingi. Nesirenkame odos spalvos, gimimo vietos,

laiko. Renkamės gyvenimo būdą. Renkamės draugus. Kito kailyje būti nenorim, nes savajame gerai. Todėl nesmerkime, nesityčiokime, padėkime vienas kitam. Niekada nežinai, kas tau pačiam gali nutikti...

Emilija

Visi kartu

Sužinojusi konferencijos temą, pagalvojau, kad nebus įdomu. Vėl problemos... Juk Lietuvoje tokių tiesiog nėra. Tačiau kai įsigilinau, faktai mane sukrėtė. Supratau, kad nebėgaliau būti abejinga. Nebėgaliau būti abejinga, nes daug vargstančių, skurstančių, badaujančių vaikų. Šitiek problemų! Ir jos visos mūsų – žmonių. Ne lietuvių, ne anglų, o visų. Tad ir spręsti turime visi kartu.

Viktorija

Visi esame žmonės!

Baisu net pagalvoti, kad be tautinės diskriminacijos klesti dar dešimtys, o gal ir šimtai kitų problemų. Labiausiai mūsų šalyje paplitusi negalią turinčių žmonių diskriminacija. Juk jei žmogus turi negalią, tai dar nereiškia, kad visas jo gyvenimas baigtas ir jis turi sėdėti namuose, slėptis nuo visuomenės.

Baisiausia, kad darbdaviai nenori padėti negalią turintiems žmonėms. Skelbimuose, kad ieškomi darbininkai, rėkte rėkia užrašas: „NEĮGALIESIEMS NESIKREIPTI“. Taip sudaužoma paskutinė žmogaus viltis

kabintis į gyvenimą. O juk mes patys nežinome, kas mūsų laukia rytoj. Gal vieną dieną nelaimė pasibels į mūsų artimo ar mūsų pačių duris...
Jei norime bent

sumažinti šią problemą, turime pamiršti stereotipus ir į kitos rasės, tautybės ar negalią turintį žmogų pradėti žiūrėti pagarbiai. Juk visi esame žmonės!

Gabijos grupės nariai

MES GALIM!

Pamokos/veiklos tema	Mes galim!
Pamokos/veiklos tikslas	Atlikę mokytojos parengtas kūno kultūros užduotis, supras vieną iš tūkstanmečio vystymo tikslų „Skatinti lyčių lygybę ir daugiau teisių suteikti moterims“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Skatinti lyčių lygybę ir daugiau teisių suteikti moterims
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Kūno kultūra
Naudojami metodai	Sportiniai pratimai
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Sportiniams pratimams reikalingas inventorių (suoleliai, šokyklės, kamuoliukai, lazdos ir kt.)
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas): mokytojo klausimas kaip iššūkis: „Ar galėtumėte įveikti visas mano sugalvotas užduotis?“.</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kelimas kartu su mokiniais:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) supras, kad mergaitės ir berniukai daug ką gali padaryti lygiai taip pat gerai. <p>III. Motyvacija: įdomu suprasti savo galimybes.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Medžiagos pateikimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> b) mokytojo aiškinimas, kad mergaitės ir berniukai daug ką gali padaryti lygiai taip pat gerai. <p>II. Pritaikymas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mokiniai susiskirsto į mergaičių ir berniukų komandas po penkis (piklausomai nuo mokinių kiekio klasėje); b) gauna užduočių sąrašą (mokytoja parengia jį taip, kad visos užduotys būtų visiems įveikiamos. Pvz., pereiti per gimnastikos suolelį, numesti kamuoliuką per nurodytą salės dalį, šokinėti per šokyklę, atlikti šuolį iš vietos ir pan.);

Pamokos/veiklos eiga	<p>c) laikas, nuotolis ir kiekis neskaičiuojami – svarbu atlikti užduotį.</p> <p>d) apibendrinant pamokos veiklą, daroma išvada, kad tiek mergaitės, tiek berniukai gali atlikti tas pačias užduotis.</p> <p>e) mokytoja pasakoja, kad pasaulyje yra šalių, kur tokių dalykų nesupranta net suaugusieji.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas</u>. Vertinamas gebėjimas atlikti visas užduotis. Gebėjimas padaryti išvadą, kad daugelį dalykų galime padaryti taip pat, nepriklausomai nuo lyties.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Supras, kad mergaitės ir berniukai daug ką gali padaryti lygiai taip pat gerai.</p> <p>Pridedama veiklą iliustruojančios nuotraukos.</p>

1. Veiklą iliustruojanti nuotraukos

VAIKAI TURI UŽAUGTI

Pamokos/veiklos tema	Vaikai turi užaugti
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 4-tuoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	9–10 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	135 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Dviem trečdaliais sumažinti vaikų iki 5-erių metų mirtingumą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba. Informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Demonstravimas. Diskusija. Projektinio darbo pateikčių kūrimas. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukas „YouTube“: <i>Reduce child mortality</i> .
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas: ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti naudojami:</p> <ol style="list-style-type: none"> klausimai: „Kokius tūkstantmečio tikslus žinote?“, „Ar mes galime išspręsti problemas?“; trumpas namų darbų aptarimas; filmuko žiūrėjimas (mokiniai turi patys suformuluoti pamokos temą bei tikslą). <p>II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Diskusija:</p> <ol style="list-style-type: none"> Vaikų mirtingumas pasaulyje. Dėl kokių priežasčių miršta maži vaikai? Vaikų mirtingumas Lietuvoje. Ką mes darome? Kaip galime padėti? Savanoriavimas. Nuo ko pradėti? <p>II. Projektinės užduoties aptarimas.</p> <p>III. Darbas grupėse.</p> <p>Klasė suskirstoma į 5 grupes po 2-3 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį bei ją atlieka informacinių technologijų kabinete.</p>

Pamokos/veiklos eiga	<p>Pateiktos užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Išsiaiškinti kokios ligos įtakoja vaikų mirtingumą. 2. Surinkti ir pristatyti statistinius duomenis apie vaikų iki 5-erių metų mirtingumą. 3. Išsiaiškinti, kokia vaikų mirtingumo padėtis yra besivystančiose šalyse (Afrikoje/Azijoje). 4. Pateikti faktus apie vaikų mirtingumą Lietuvoje. 5. Pateikti sprendimo būdus. <p>Mokiniai turi parengti bendrą 5 dalių projektą. Savo darbą mokiniai siunčia elektroniniu paštu už šį projektą atsakingam mokiniui, kuris turi apjungti ir apipavidalinti projekcinį darbą.</p> <p>IV. Bendro projekto peržiūra.</p> <p>Aptariamos dvi sritys: turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja mokinių paruoštas pateiktis.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra ir aktyvumas), vertinami grupių projektiniai darbai. Mokiniai įsivertina savo įdėtą indėlį į bendrą projektą. Refleksija „Užbaikite mintį“ (žr. 4.2.).</p> <p>II. Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas. Pagal nurodytus internetinius adresus mokiniai namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į penktąją pamoką.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokiniai supranta rodyto filmuko teksto esmę; geba diskutuoti ir argumentuoti.</p> <p>Praturtintas mokinių akiratis.</p> <p>Mokiniai sudarė sunkiausių žodžių žodynėlį (žr. projektiniame darbe, CD – IV veikla. IV tūkstantmečio tikslas).</p> <p>Pridedama:</p> <p>4.1. Projektinis darbas (žr. CD – IV veikla. IV tūkstantmečio tikslas).</p> <p>4.2. Refleksija „Užbaikite mintį“.</p>

4.2. Refleksija „Užbaikite mintį“:

1. Man buvo įdomu...
2. Buvo sudėtinga...
3. Aš sužinojau, kad...
4. Norėčiau daugiau sužinoti...
5. Ką sužinojau apie save...

KIEKVIENAS ŠIOJE ŽEMĖJE SVARBUS

Pamokos/veiklos tema	Kiekvienas šioje žemėje svarbus
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 4-uju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Dviem trečdaliais sumažinti vaikų iki 5-erių metų mirtingumą. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Demonstravimas. Spaudos konferencijos simuliacija. Veiklos refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukai (http://www.gelbvaik.lt/gelbvaik/node/319 ; http://www.unicef.lt/index.php).
Pamokos/veiklos eiga	PRADŽIA I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti: a) Mokytojo klausimai: „Kokius žinote tūkstantmečio tikslus?“, „Ar mes galime išspręsti problemas?“; b) trumpas namų darbų aptarimas, c) filmuko žiūrėjimas (mokiniai patys suformuluos pamokos temą, tikslą). II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas. PAGRINDINĖ DALIS I. Naujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse. Klasė suskirstoma (pagal tai, kokių metų laiku gimė) į grupes po 4–5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia po užduotį.

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vaikų mirtingumas. Dėl kokių priežasčių miršta maži vaikai? 2. Vaikų mirtingumas. Ką mes darome? Kaip galime padėti? 3. Vaikų mirtingumas. Mes – pasaulyje. Kas padeda? 4. Vaikų mirtingumas. Savanoriavimas. Nuo ko pradėti? <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p> <p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas.</p> <p>Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai.</p> <p>Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujama laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai eina prie mikrofono, prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja, ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertai, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygtelėje. Diskusijos nevyksta.</p> <p>Galima pateikti ir provokuojančius klausimus.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas.</p> <p>Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas.</p> <p>Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija).</u></p> <p>Mokiniams padalinami popieriaus lapai vienos minutės refleksijai.</p> <p>Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kelimas.</u> Išrenkami penktojo tūkstantmečio tikslo (Trimis ketvirtadaliais sumažinti gimdyvių mirtingumą) ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į penktąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Mokiniai geba atidžiai skaityti tekstą, argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas, laikraščio leidimas.</p>

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 5 klasė, 2013-03-15

Tūkstantmečio tikslai

Sumažinti vaikų iki 5 metų mirtingumą!

Kiekvienas šioj žemėj svarbus...

Vaikai – mūsų gyvenimo džiaugsmas. Tačiau ne visi vaikai gali būti laimingi ir sveiki, džiaugtis gyvenimu. Kai kurie net neturi galimybės įsigyti reikalingų dalykų, o ką jau kalbėti apie geresnes gyvenimo sąlygas, sveikatai būtinas priemones.

Vienas iš tūkstantmečio vystymosi tikslų – sumažinti vaikų iki 5m. mirtingumą. Tai labai opi, aktuali tema, liečianti visus žmones. Atrodo, kiekvienas galėtų padaryti kažką, kad vaikų gyvenimas būtų geresnis, sumažėtų mirštančių skaičius pasaulyje. Bet...

Daugelis net nežino, kad tiek daug vaikų miršta dėl įvairiausių ligų, badauja, gyvena skurde. O jei nežino, tai ir nesusimąsto. O norinčių gyventi yra tiek daug... Tad turime kažką keisti, galvoti apie kitus, padėti, nes kiekvienas šioj žemėj svarbus ir reikalingas.

Austėja, Dovilė, Ieva, Karolis, Justina, Justas

Reikia mūsų pagalbos!

Kai mūsų grupė išgirdo tiek faktų apie mirštančius vaikus, manau, visų širdys suvirpėjo. Buvo sunku kalbėti šia tema. Labai norėčiau padėti Afrikos vaikams. Juk jų miršta ne

dešimtys, ne šimtai, o tūkstančiai! Daugelis net nespėja patirti, kas yra mamytės meilė...

Jiems reikia mūsų pagalbos! Visi galime paaukoti po kelis litukus! Visi kartu tikrai galime padėti, kad vaikų veiduose šviestų šypsena...

Emilija

Mokinių mintys

Marta: Konferencijos tema tikrai skausminga, tačiau labai svarbi. Kalbėti apie perpus jaunesnių vaikų mirtį labai skaudu ir sunku. Juk taip sunku suvokti, jog 100 tūkstančių mirusių vaikų yra tik menka kruopelytė, lyginant su 5 milijonais... Nors esu dar nepilnametė ir neturiu jokių pajamų, tikrai nebūtų sunku savaitėlę, kitą atsisakyti visokių nebūtinių niekučių ir sutaupyti pinigėlius paaugoti UNICEF, kad nuvežtų tiems vargšukams švaraus vandens.

Astijus: Man pasidarė labai liūdna, kai pamačiau statistiką. Vaikai miršta nuo labai paprastų ligų (viduriavimo,

peršalimo). Sergančius būtų galima pagydyti turint vaistų, kurių skurdžios šeimos neišgali nusipirkti. Tam, kad vaikai sveiktų, reiktų paaugoti šiek tiek pinigų. Tai būtų teisinga.

Viktorija: Ši konferencija labai sujaudino. Kai užaugsiu, tikrai norėsiu paaugoti pinigų tiems vaikams. Man taip jų gaila...

Gerda: Kai klausiausi pranešimų apie mirstančius vaikučius, aš pajutau kažką širdyje. Tai, matyt, buvo gailestis. Gailestis tiems vaikams, kurie serga mirtinomis ligomis ar neturi ką valgyti, gerti... Ši tema suvirpino mano širdį.

Povilas: Šiandien man buvo labai graudu matyti tokius skaičius. Ar galite patikėti, jog kas 5 sekundes miršta vaikas? Tai siaubinga! Tai kiek vaikų miršta per parą ar mėnesį? O, kad galėčiau padėti...

Vaikutis

Tu dar visai mažytis,
Trapus lyg kristolo lašelį,
Tarytum saulės spindulėlis,
Mažutis spurdantis drugelis.

Tu dar visai mažytis
Supiesi savo lopšyje.
Tačiau mažais žingsneliais
Žengsi apgaubtas likimo skraiste.

Kiekvieną rytą
Papuošia Tavo šypsena –
Miela, švelni, tyra,
Lyg angelo dvasia.

Tokia tyra ta vaikiškų akių šviesa...
Užplūsta begalinis džiaugsmas,
Vos tik pažvelgus į Tave.

Tegul Tavo pasaulis,
Mano mielas vaikute,
Būna lengvas kaip pūkas
Ir nuostabus, koks tik gali būti.

Austėja

Vaikas neša taiką -
Vaiką mylėti reikia.
Vaikas lyg spalvotas lašas
Kiečiausią akmenį pratašo.
Vaiko gimimas –
Lyg pasaulio pažinimas.
Lyg graži, rami daina
Vaiką priglaudžia mama.

Emilija

MOKAUSI SKAITYTI DUOMENIS PATEIKTUS DIAGRAMOSE (KREIVĖSE)

Pamokos/veiklos tema	Mokausi skaityti duomenis pateiktus diagramose (kreivėse)
Pamokos/veiklos tikslas	Atlikus diagramų (kreivių) analizę ir padarius išvadas, supažindinti su vienu tūkstantmečio vystymo tikslu „Sumažinti vaikų mirtingumą“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Sumažinti vaikų mirtingumą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Matematika
Naudojami metodai	Diagramų (kreivių) analizė, išvadų pristatymas, diskusija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Kompiuteriai ir prieiga prie interneto, popieriaus lapai, rašikliai, įvairių vaikų nuotraukos.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas).</p> <p>a) Situacija: lentoje mokytoja iškabina daug įvairių vaikų nuotraukų. Kol mokiniai apžiūrinėja nuotraukas, mokytoja garsiai skaičiuoja iki 5-kių ir tą nuotrauką apsuka ir pakabina veidu į lentą, kad nebūtų matomas vaiko veidas. Mokiniais turėtų kilti klausimas, kodėl mokytoja taip daro ir kodėl taip skaičiuoja. Mokytoja paaiškina, kad yra pasaulyje šalių, kur kas penktas gimęs vaikelis neužauga iki tokio amžiaus, kad galėtų eiti į mokyklą.</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais:</p> <p>a) Skaitys diagramose (kreivėse) pateiktus duomenis, juos supras, lygins ir mokysis daryti išvadas.</p> <p>III. Motyvacija: įvairiuose leidiniuose (laikraščiuose, žurnaluose) sutinkame įvairių diagramų, įdomu suprasti kas jose vaizduojama.</p>

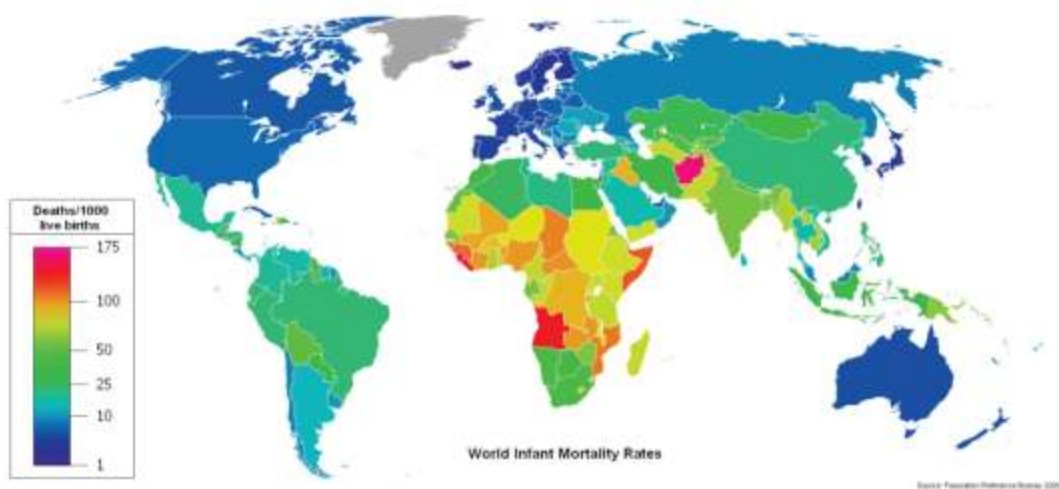
Pamokos/veiklos eiga	<p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Medžiagos pateikimas.</p> <ol style="list-style-type: none"> Nuotraukų demonstravimas ir situacijos modeliavimas; Tikslingai parinkto pavyzdžio analizė: mokiniai internetiniame puslapyje www.google.lt/publicdata susiranda vaikų iki 5-erių metų mirtingumo kreivę. Pasirenka norimą šalį ir duomenis lygina su Lietuvos kreive, apskaičiuoja skirtumą. Daro išvadas apie vaikų mirtingumo pokyčius pasirinktoje valstybėje 1960-2010 metais. <p>II. Pritaikymas:</p> <ol style="list-style-type: none"> mokiniai apmąsto rastus duomenis ir priima sprendimą; atlieka praktines skaičiavimo ir diagramos (kreivės) analizavimo užduotis; remdamiesi diagramų išvadomis paruošia trumpą pranešimą ir pristato klasės draugams; diskutuoja apie galimybes sumažinti vaikų mirtingumą. <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas</u> – vertinamas mokinių gebėjimas suprasti diagramose kreivėmis pateiktus duomenis, juos analizuoti ir lyginti, padaryti išvadas. Taip pat vertinamas aktyvumas diskutuojant vaikų mirtingumo mažinimo tema.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas</u>. Pasidomėti ir parengti trumpą pranešimą, kas daroma jų pasirinktoje šalyje, kad mažėtų vaikų mirtingumas.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokiniai išmoko skaityti diagramose pateiktus duomenis, lyginti skirtingų šalių rezultatus, daryti išvadas, parengti trumpą pranešimą.</p> <p>Priedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> Veiklos akimirkos nuotraukose. Vaikų mirtingumo žemėlapis. Vaikų savęs įsivertinimo lapas.

Mokiniai, analizuodami vaikų iki 5 metų mirtingumo kreives, darė išvadas apie vaikų mirtingumo pokyčius pasirinktose valstybėse. Jie buvo priblokšti fakty, kad dar dabar yra šalių, kur miršta labai daug naujagimių (*pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė*).

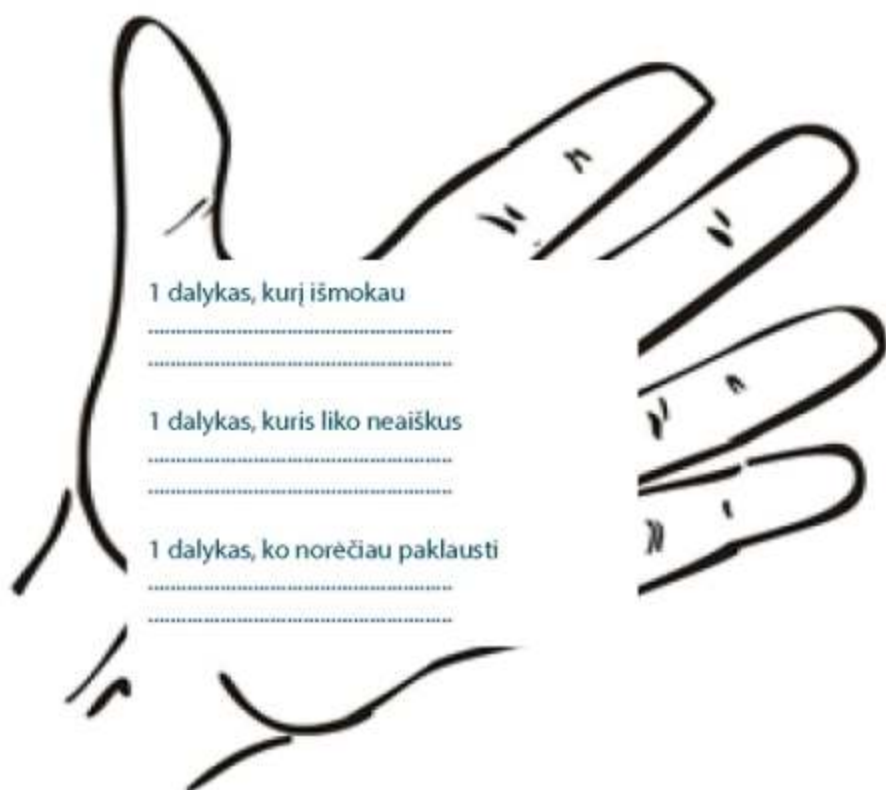
1. Veiklos akimirkos nuotraukose

2. Vaikų mirtingumo žemėlapis

3. Vaikų savęs įsivertinimo lapas

KAS YRA SVARBIAU UŽ MAMAS?

Pamokos/veiklos tema	Kas yra svarbiau už mamas?
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 5-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	9–11 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Trimis ketvirtadaliais sumažinti gimdyvių mirtingumą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba. Informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Demonstravimas. Pateikčių kūrimas. Darbas poromis. Tylusis skaitymas esmei suprasti.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukas „YouTube“: <i>Every Minute Counts</i> . Tekstai apie gimdyves skaitymui ir diskusijai.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas: ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje.</p> <ol style="list-style-type: none"> Žiūrėjimas filmukas apie vaiko gimimą („YouTube“). Vyksta diskusija. <p>II. Tikslas (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. Darbas poromis: skaitomi tekstai.</p> <p>Kiekviena pora aptaria klausimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gimdyvių mirtys pasaulyje. Kokios priežastys? Gimdyvių mirtys. Kodėl mums rūpi Afrika? Kaip sumažinti gimdyvių mirtingumą? Kodėl gimdyvės miršta Lietuvoje? <p>Kiekviena pora, atlikusi užduotį, išsitraukia šali, kurios problemas nagrinės toliau ir eina dirbti prie kompiuterių.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Internetinė medžiagos paieška. Pateikčių kūrimas. Mokiniai parengia bendrą projektą. Savo darbą mokiniai siunčia elektroniniu paštu atsakingam už šį projektą mokiniui, kuris apjungs ir apipavidalins projektinį darbą. Vėliau vyksta bendro projekto peržiūra.</p> <p>III. Užduoties aptarimas. Aptariamos dvi sritys: turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Mokytojas komentuoja rodydamas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra ir aktyvumas) ir įsivertinimas (mokiniai turi pagalvoti kokie jausmai ir mintys kilo – vienos minutės refleksija).</u> Vertinamas porų darbas.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Pasirenkamas 6-asis tūkstantmečio tikslas (<i>Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamų ligų plitimą</i>). Mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į šeštąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Mokiniai geba atidžiai skaityti tekstą, argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti. Mokiniai paruošė pateiktis.</p> <p>Pridedama:</p> <p>5.1. Skaitymo tekstai (Panaudota iš: www.oxfam.org.uk/~media/Files/.../goal_5.ashx)</p> <p>5.2. Mokinių paruoštos pateiktys (žr. CD – V veikla. V tūkstantmečio tikslas).</p>

5.1. Skaitymo tekstai:

Giving birth safely – Nepal

Hita Kumari Paudyal, the mother shown on this poster, lives in Parbat, in Nepal. Her family owns a small amount of land, on which they grow their food, doing all the work by hand. When Hita's mother had her children, she carried on working hard right through the pregnancies, with no special care, and gave birth at home. Three of her babies died. Now things have changed: when Hita became pregnant she went for regular check-ups, did less heavy work, ate more nutritious food and went to the hospital to give birth, knowing that if there were problems help would be available.

In the UK, a mother's death during childbirth is very rare, with only 13 cases per 1,000 live births. However, in Nepal it is far more common. In 1996 it was calculated that 539 women in Nepal were dying in childbirth for every 1,000 live births. Ten years later, though, the death rate had almost halved. This encouraging progress was due to more aid being given by rich countries to help the Nepali government to tackle the factors that cause mothers to die during pregnancy or childbirth. These include a lack of good health services (over 80 per cent of Nepali women give birth at home, most with no proper healthcare), a lack of knowledge about the right food and care during pregnancy, and difficulties in reaching hospitals and clinics, especially in areas where there are no roads.

Aid from richer countries helps the Nepali government to provide better medical equipment and essential medicines and to renovate hospitals and clinics. It also enables it to provide midwifery training for health workers. Women are encouraged either to go to a hospital or clinic for their delivery or to arrange for a trained midwife to come to their house.

Improving maternal health in Cambodia

In recent years, the Government of Cambodia has worked with four development partners; the UN Population Fund, the World Bank, the Asian Development Bank and DFID; on a programme designed to address some of the country's most pressing health problems. The programme hires international medical groups to help manage health facilities, and sets specific goals to work towards. Effective donor coordination has meant that its efforts have been spread widely over the country, covering 12 districts and serving 1.4 million people, a tenth of the population.

One major achievement of the programme has been to increase the number of children born either in a clinic, or at home with a professionally trained midwife. Between 2000 and 2005, the proportion of deliveries attended by skilled health personnel rose from 31.8 to 43.8 per cent.

Co-ordination of donors to Cambodia's health remains a serious issue as less than 25% of health sector assistance provided by donors in Cambodia is classified as supporting a coordinated programme. An entire floor of the Ministry of Health in Cambodia is set aside for separate donor project offices, and much time is taken up here, rather than on core jobs elsewhere. The International Health Partnership (IHP) launched in September 2007, aims to coordinate the efforts of donors, get them behind national priorities and free the Ministry of Health to go about its key business of providing better healthcare to Cambodians rather than reporting to each of its donors separately.

MIRTYS, KURIŲ TURIME IŠVENGTI

Pamokos/veiklos tema	Mirtys, kurių turime išvengti
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 5-uju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Trimis ketvirtadaliais sumažinti gimdyvių mirtingumą. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, dėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitąkart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos
Naudojami metodai	Demonstravimas. Spaudos konferencijos simuliacija. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Pateiktys apie vaiko gimimą. (http://www.unicef.lt/index.php; az.atn.lt/.../skurdziose-salyse-gimdyviu-mirtingumas ; www.laikas.lt/lt/info/1947/afrika-ar-mums-ji-rupi/).
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> žiūrimos pateiktys apie vaiko gimimą, vykdoma diskusija. <p>II. Tikslų (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Nujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse.</p> <p>Klasė suskirstoma į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gimdyvių mirtys. Kokios priežastys? Gimdyvių mirtys. Kodėl mums rūpi Afrika? Kaip sumažinti gimdyvių mirtingumą? Kodėl gimdyvės miršta Lietuvoje? <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas. Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai. Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujamą laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai eina prie mikrofono, prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygutėje. Diskusijos nevyksta. Galima pateikti ir provokuojančius klausimus.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas. Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas. Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija).</u> Mokiniams išdalijami popieriaus lapai vienos minutės refleksijai. Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami šeštojo tūkstantmečio tikslo (Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamų ligų plitimą) ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į šeštąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Geba atidžiai skaityti tekstą; argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.</p>

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 7 klasė, 2013-03-08

Tūkstantmečio tikslai

Trimis ketvirtadaliais sumažinti gimdyvių mirtingumą!

Kodėl miršta gimdyvės?

- ▣ Nėra švaraus vandens
- ▣ Nėra reikalingos priemonės, vaistų
- ▣ Nesuteikiama reikiama pagalba
- ▣ Dėl komplikacijų

Dėl kokių priežasčių miršta gimdyvės?

- ▣ Dėl komplikacijų - 26 %
- ▣ Nukraujavimo - 24 %
- ▣ Infekcijos - 15 %
- ▣ Nesaugaus nėštumo nutraukimo - 13 %
- ▣ Aukšto kaujo spaudimo - 12 %
- ▣ Neprogresuojančio gimdymo - 8 %
- ▣ Širdies veiklos, streso - 2 %

Besivystančiose šalyse miršta vidutiniškai 1 iš 48 gimdyvių, tačiau Afrikoje į pietus nuo Sacharos miršta 1 iš 13 gimdyvių. Kasmet daugiau negu pusė mln. moterų (99% iš jų - besivystančiose valstybėse) miršta dėl gimdymo komplikacijų.

• Kasdien dėl nėštumo ar gimdymo komplikacijų miršta 1 500 moterų.

• Kodėl Lietuvoje tebemiršta gimdyvės?

„Mums, mergaitėms, ši tema ypač škaudi...“

Gimdyvių mirtys liečia mus visus. Jei nepadėsime gimdyvėms, ką darysime su vaikais, likusiais be mamų?

Kamilė

Ar saugu?

Mano nuomone, gimdymas ligoninėje yra saugesnis. Ligoninėje yra gimdymui pritaikytos patalpos, reikiama technika ir kompetentingi specialistai. Gimdyvė, manau, jaučiasi saugesnė išsilavinusių gydytojų priežiūroje, nes žino, kad bus priimti profesionalūs sprendimai esant tam tikriems nesklandumams. Moterys, gimdančios namie, turi būti savarankiškos gimdymo metu, nes profesionalios pagalbos šalia savęs dažniausiai neturi. Ar tai saugu? Ar tai atsakinga? Juk gimdanti mama atsako ir už būsimą vaikelio gyvybę...

Donatas

Kad gimdyvių mirtingumas sumažėtų, reikėtų daugiau šviečiamųjų programų, kurios padėtų planuoti savo gyvenimą. Mūsų ateitis ir gyvenimas priklauso tik mums, todėl turime elgtis taip, kad nepadarytume žalos nei sau, nei artimiesiems.

Tomas

Kodėl?

Kas minutę miršta gimdyvė. Kodėl? Juk nėštumas – ne liga. Kas atsakingas už jų mirtį? Kodėl gimsta negyvi kūdikiai?

Emilija

Jei gimdyvės miršta ligoninėje, tai gal joms leisti gimdyti namuose? Gal jos pačios turi nuspręsti, kur gimdyti?

Justina

Po konferencijos susimąsčiau, kodėl sveikos moterys darosi abortus? Kodėl mamos užgesina savo negimusių vaikelių gyvybes?

Danielė

Kodėl mums rūpi Afrikos moterys?

Afrikoje miršta ypač daug gimdyvių. Kodėl mums, lietuvėms, tai rūpi?

Mes skiriamės odos spalva, bet mus jungia tai, kad mes visos – mamos. Būsimos, esamos...

Inesa

A-A-A, PUPA

Pamokos/veiklos tema	A-a-a, pupa
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su vienu iš tūkstantmečio vystymo tikslų „Stiprinti gimdyvių sveikatą“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasės mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Stiprinti gimdyvių sveikatą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Muzika
Naudojami metodai	Dainavimas, klausymasis, argumentavimas.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Priemonės situacijai sukurti (lopšys, lėlė), grotuvai, ausinės, muzikos įrašų rinkinys.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas). Situacija (natūrali ar dirbtinė): klasėje pakabinamas lopšys su lėle. Mokytoja klausia, kaip mamos, močiutės elgiasi kai kūdikis pradeda nerimauti. Mokiniai turėtų atsakyti, kad supa, patikrina ar viskas gerai ir pan. Gal kas pasakys, kad dainuoja lopšinę. Tada klausiama, o kas galėtų padėti nusiraminti pavargusiai mamai.</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> išmoks dainuoti kelias lopšines; supras, kad tinkama muzika padeda atsipalaiduoti, nurimti. <p>III. Motyvacija: kasdienėje veikloje galima pasirinkti patinkančią muziką, kuri padės nusiraminti, atsipalaiduoti.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mokytoja pasakoja, kad visais laikais ir visų tautų mamos vaikams dainuodavo ir dainuoja lopšines; Audio medžiagos klausymas: įvairių tautų lopšinių garso įrašai.

Pamokos/veiklos eiga	<p>II. Pritaikymas:</p> <ol style="list-style-type: none"> klauso lopšinių; dainuoja lietuvišką („A-a-a , pupa“) ir latvišką („A ja žužu, meškutēli“) lopšines; klausosi su ausinėmis įvairių kūrinų rinkinį; parenka vieną kūrinį, kuris jų manymu tikėtų nurodytai problemai spręsti; aptaria grupėse, argumentuoja; pristato parinktą kūrinį. <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas.</u> Vertinamas mokinių gebėjimas tinkamai intonuoti dainuojant lopšines bei išsakyti argumentai parinktam kūriniiui pristatyti.</p> <p>III. <u>Perspektyvos numatymas.</u> Pasikalbėti namuose su mama ar senele ir išmokyti dar vieną lietuvišką lopšinę.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Išmoko dainuoti dvi lopšines ir klausyti klasikinės muzikos kūriniių, išsakyti argumentus.</p> <p>Pridedama savęs vertinimo lapas.</p>

1. Savęs vertinimo lapas

	<p>Du argumentai, kodėl parinkau tokį kūrinį:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ... 2. ... <p>Aš stengiausi, nes</p>
--	--

ŽUDANČIOS LIGOS

Pamokos/veiklos tema	Žudančios ligos
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 6-uju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, išsiaiškinti, koks ryšys tarp skurdo ir infekcinių ligų, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	8 – 10 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai kuriems skirta pamoka/veikla	Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamų ligų plitimą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba, informacinės technologijos, biologija.
Naudojami metodai	Žaidimas „Užburtas ratas“. Veikla „Problemų medis“. Problemų reitingavimo lentelė. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukas „YouTube“: <i>Combat HIV/AIDS</i> . 12 lipnių lapelių su užrašais (žr. 6.1.). Veikla „Problemų medis“. Įvairiaspalviai lipnūs lapeliai.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas: ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti naudojami:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) filmuko peržiūra; b) klausimas – iššukis: „Ar žinojote, kad maždaug 6 tūkstančiai žmonių kasdien miršta nuo AIDS, kasmet nuo maliarijos miršta 1 milijonas, o nuo tuberkuliozės – 2 milijonai žmonių?“ <p>II. Tikslas (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. Žaidimas „Užburtas ratas“: darbas 12-kos mokinių grupėje (gali būti 2 grupės po 12 mokinių).</p> <p>II. Žaidimo eiga: mokiniai sustoja ratu, o mokytojas priklįuoja mokiniams ant nugaros po lipnų lapelių su skirtingomis įvardintomis problemomis. Užduotis grupei – perskaityti užrašus ant draugo nugaros ir sustoti pagal logišką seką, parodydami kaip užkrečiamos ligos paveikia neturtingų žmonių gyvenimus. Vyksta diskusija, kaip tą ratą suardyti.</p> <p>III. Veikla „Problemų medis“.</p> <p>Klasė suskirstoma į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia po užduotį.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kokios ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamų ligų priežastys? Mokiniai grupėse diskutuoja ir užrašo priežastis ant lipnios kortelės bei priklijuoja ant medžio šaknų. 2. Kokias problemas sukelia šios ligos? Mokiniais paduodamos lentelės svarbiausiai problemai išskirti. Užpildę lenteles ir išsiaiškinę, kuri problema aktualiausia, mokiniai ją užrašo ant lipnaus lapelio ir užklijuoja ant medžio kamieno. 3. Kaip užkirsti kelią ŽIV/AIDS ir kitoms užkrečiamoms ligoms? Savo pasiūlymus mokiniai užrašo ant lapelių ir klijuoja ant medžio šakų. 4. Bandoma atsakyti į klausimą „Ar ši problema aktuali Lietuvos gyventojams?“ <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka po atstovą, kurie pristato grupinius darbus. Grupių atstovai išsitraukia užduotis ir kuria pateiktis informacinių technologijų kabinete, žodyno pagalba pateiktis verčia į lietuvių kalbą.</p> <p>IV. Pateikčių peržiūra. Užduoties aptarimas.</p> <p>Aptariamos dvi sritys: turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas paminė kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir įsivertinimas (vienos minutės refleksija).</u></p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> 7-asis tūkstantmečio tikslas (Užtikrinti darną ekonominę ir aplinkos vystymąsi). Mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į septintąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Mokiniai moka diskutuoti, geba argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti. Bendradarbiauja grupėse. Geba apginti savo nuomonę. Paruošę pateiktis lietuvių kalba, jas pristato kitų klasių mokiniams.</p> <p>Pridedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1. „Užburto rato“ sakiniai. 6.2. Problemų reitingavimo lentelė. 6.3. Mokinių paruoštos pateiktys (žr. CD – VI veikla. VI tūkstantmečio tikslas). 6.4. Refleksija.

6.1. „Užburto rato” sakiniai:

The government finds it difficult to pay its international debts.
The government cuts back its services in both health and education.
There are fewer education campaigns about HIV and AIDS.
People don't learn about how to protect themselves against HIV and AIDS.
People get HIV from having unprotected sex.
There aren't enough hospitals to treat patients and they can't afford medicines that slow the disease.
People develop full-blown AIDS.
Poor living conditions mean that people with AIDS quickly catch tuberculosis.
Hospitals can't afford medicines to treat tuberculosis.
People die.
Fewer workers pay taxes to contribute to the government's finances.
The government has less money.

„Užburto ratas”: infekcinių ligų priežastys susiję tarpusavyje: skurdas, ligos, gyvenimo būdas.

„Medis”: šaknys – priežastys, kamienas – problema, žiedai – sprendimo būdai. Nuo priežasčių – link sprendimo būdų.”

6.2. Problemų reitingavimo lentelė:

ISSUES	How much does it affect me?	How much does it affect other people?	How unfair is it?	How urgent is it to act now?	Are there practical actions we can take to change the situation?	How interested am I in taking action on this issue?	TOTAL

5 = a lot

1 = not much

6.3. Refleksija:

Sistemoje (nuo 1 iki 6) mokiniai turi įsivertinti savo dalyvavimą:

1. Aš laisvai reiškiau savo nuomonę.	
2. Aš atidžiai klausiausi ir gerbiau kitų nuomonę.	
3. Aš užduodavau kritiškus klausimus.	
4. Bandžiau į problemą pažiūrėti kitų akimis.	
5. Buvau pasiruošęs keisti savo požiūrį.	
6. Padėjau klasės draugams daugiau sužinoti.	

Dirbdami su mokiniais mes mokėmės ir mokėme vieni kitus, praplėtėme savo akiratį, daug sužinojome, kūrėme filmukus, plakatus bei pateiktis. Bet svarbiausia, kad noriai bendravome ir bendradarbiavome (*anglų kalbos mokytoja Laimutė Žukauskienė*).

UŽTEKS TYLĖTI

Pamokos/veiklos tema	Užteks tylėti
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 6-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamų ligų plitimą. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Spaudos konferencijos simuliacija. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Filmukas (http://www.unicef.lt/ziv_aids/).
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> žiūrimas filmukas; diskutuojama. <p>II. Tikslas (uždavinių) kėlimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse.</p> <p>Klasė suskirstoma į grupes po 4–5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kodėl daugėja žmonių, sergančių ŽIV/AIDS ir kitomis užkrečiamomis ligomis? Kaip užkirsti kelią ŽIV/AIDS ir kitoms užkrečiamoms ligoms? Ar galime mes padėti? Kaip? Ar ši problema aktuali Lietuvos gyventojams? <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas. Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai. Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujamą laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai eina prie mikrofono, prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja, ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygtelėje. Diskusijos nevyksta. Galima pateikti ir provokuojančius klausimus. III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas. Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu. IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas. Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus. PABAIGA I. <u>Vertinimas (vertinama mokinių kalbos kultūra, aktyvumas) ir isivertinimas (vienos minutės refleksija).</u> Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“ II. <u>Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami septintojo tūkstantmečio tikslo (Užtikrinti darnų ekonominį ir aplinkos vystymąsi) ekspertai. Išrinktieji mokiniai pagal mokytojos nurodytus internetinius adresus namuose ieško medžiagos, ją atsispausdinę atsineša į septintąją pamoką.</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Moka atidžiai skaityti tekstą; geba argumentuoti, taisyklingai kalbėti bei išklausti savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.</p>

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 8 klasė, 2013-03-08

Tūkstantmečio tikslai

Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamųjų ligų plitimą

Turime veikti...

Kelių baisiam virusui užkirsti gali vaistai. Tačiau apsiriboti vien stebuklingos vakcinos laukimu nederėtų. Turime veikti. Turime propaguoti sveiką gyvenimo būdą ir saugius lytinius santykius.

Akvilė

Norėčiau pabendrauti su žmonėmis, kurie serga šiomis baisiomis ligomis. Norėčiau užduoti daug klausimų. Įdomu, kaip į šiuos žmones žiūri artimieji, pažįstami. Mąščiau, kaip reikėtų gyventi pačiam, jei susirgčiau...

Salvijus

Ar verta vartoti narkotikus? Kadangi be galo bijau adatų, niekada nevertosiu ir neplatinsiu jokių ligų...

Domas

Aš net nežinojau, kad negalima išgydyti AIDS sergančių žmonių. Bet svarbiausia ne tai, kaip užsikrečia žmonės, o kodėl jie nesisaugo?

Elvinas

Supratau...

AIDS/ŽIV... Girdėjau, bet niekada nesigilinau į šią problemą. Šiandien supratau, kad bet kuris žmogus gali susirgti šia liga. Manau, kad ši konferencija naudinga, nes sužinojau, kokių būdu užsikrečiama, kokios laukia pasekmės susirgus.

Evelina

Kai pažiūrėjome filmuką, pakeičiau nuomonę apie sergančius AIDS. Supratau, kad jie tokie patys žmonės kaip mes. Su jais galima sveikintis, galima apkabinti... Supratau, kad mus, mokinius, reikia šviesti. Tokios konferencijos mums suteikia žinių, priverčia susimąstyti...

Domas

Sergančiam reikia palaikymo

Augant ši tema darosi vis aktualesnė. Esame atsakingi už savo ateitį. Turime saugotis, nes niekad nežinau, kas gali nutikti...

Melinda

Visi kartu galime nugalėti

Konferencijos tema priverė susimąstyti apie savo ateitį. Žiūrėdamas filmuką mažiau, jog tikrai ateityje nevertosiu alkoholinių gėrimų, narkotikų.

Erikas

Konferencija sukėlė daug minčių. Niekada net nemąsčiau, kiek Lietuvoje sergančių AIDS/ŽIV. Skaičiai mane pribloškė. Konferencijos metu sužinojau, kaip šios ligos plinta, kaip nuo jų apsisaugoti. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad galima užsikrėsti padedant kraujuojančiam žmogui...

Džiaugiuosi, kad Lietuvoje veikia AIDS/ŽIV centrai, padedantys sergantiems žmonėms. Manau, kad visi kartu galime nugalėti šias baisias ligas.

Gytis

Lietuvoje veikiančios organizacijos ragina netylėti, skatina pasitikrinti sveikatą, kad kuo anksčiau žmogus pradėtų gydytis. Tai rodo, kad Lietuvoje aktuali AIDS/ŽIV problema. Jaunimas aktyviai, drąsiai kovoja su šia liga, bet ne su sergančiu žmogumi. Sergančiam reikia mūsų visų palaikymo, stiprybės, tikėjimo. Taip, susirgus gyvenimas įgauna juodą spalvą, bet mes galime jam suteikti daugybę atspalvių...

Kamilė

Užteks tylėti...

Kas minutę miršta vaikas, sergantis AIDS? Milijonai sergančių? Tai tiesiog baisu...

Sužinojau, kad šios ligos nepagydomos, bet sergantiems žmonėms padedama, jie gali gyventi pilnavertį gyvenimą. Bet kodėl jiems padedama tik po 5-10 metų?

Ši konferencija tikrai sujaukė visas mintis...

Ignas

Džiaugiuosi, kad Lietuvoje rengiamos prevencinės akcijos. Tikrai „Užteks tylėti“. Gruodžio 1 dieną mūsų mokyklos mokiniai nutraukia tylą švilpimu. Taip mes primename visiems pasaulinę kovos su AIDS dieną.

Kornelija

Į PROBLEMĄ PAŽVELKIME EKSPERTŲ AKIMIS

Pamokos/veiklos tema	Į problemą pažvelkime ekspertų akimis
Pamokos/veiklos tikslas	Perskaityti ir aptarti pateiktą straipsnį, susipažinti su vienu tūkstantmečio vystymo tikslu „Kovoti su ŽIV/AIDS, maliarija ir kitomis ligomis“
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Kovoti su ŽIV/AIDS, maliarija ir kitomis ligomis
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba
Naudojami metodai	„Panelinės diskusijos“ metodas
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Straipsnio santrauka, vaidmenų kortelės
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas).</p> <ol style="list-style-type: none"> Trumpas mokytojo pasakojimas apie tai, kad sirgę esame kiekvienas iš mūsų, kad visi turime vienokios ar kitokios patirties, kalbant apie ligas. Tačiau pasaulyje yra ligų, kuriomis sergantys žmonės neturi vilties pasveikti. Todėl tokių ligų plitimui reikia užkirsti kelią. <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> remdamiesi patirtimi ir straipsnio medžiaga, parengs pristatymą pagal pasirinktą vaidmenį. <p>III. Motyvacija: kasdienėje veikloje labai svarbu mokėti į problemą pažvelgti iš skirtingų pozicijų.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> mokiniai pasiskirsto grupėmis ir pasirenka vaidmenis (medikai, žurnalistai, verslininkai, politikai ir kt.); mokiniai kalba apie patirtį; skaito straipsnio santrauką (www.Ec.europa.eu/sveikata-ES).

Pamokos/veiklos eiga	<p>II. Pritaikymas:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) mokiniai apmąsto perskaitytą straipsnio santrauką; b) pagal savo pasirinktą vaidmenį parašo trumpą pranešimą; c) parengia pristatymą ir jį pristato klasės draugams. <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas.</u> Baigdami pristatymą, pasako kaip jiems sekėsi sutarti grupėje, kaip sekėsi rasti vieningą nuomonę. Mokytoja vertina pristatymo kokybę ir kiekvieno mokinio indėlį grupės darbe. Klasės draugai kiekvienam grupės nariui pasako po pagarbų komentarą.</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas.</u> Paieškoti informacijos įvairiuose šaltiniuose apie problemos sprendimą skirtinguose pasaulio šalyse.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Pasižiūrės į aktualią problemą iš skirtingų pozicijų. Supras, kad ligoms geriau užkirsti kelią, nei jas gydyti.</p> <p>Pridedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Straipsnio ištrauka analizei. . Panaudota iš: http://ec.europa.eu/health-eu/health_problems/hiv-aids/index_lt.htm. 2. Metodo „Panelinė diskusija“ aprašymas“. 3. Pagarbų komentarų pavyzdžiai.

1. Straipsnio ištrauka analizei.

ŽIV / AIDS IR KITOS INFEKcinės Ligos

XX amžiaus 9-ojo dešimtmečio pabaigoje ŽIV ir AIDS epidemija tapo viena svarbiausių Europos Sąjungos sveikatos problemų ir svarbiu politiniu prioritetu. ES siekia:

- skatinti ŽIV ir AIDS prevenciją bei plačiau informuoti piliečius šia tema, gerinti sveikatos priežiūrą;
- sukurti tinklus, susiejančius pagrindinius kovos su ŽIV ir AIDS srityje veikiančius partnerius;
- sudaryti palankias sąlygas skleisti gerąją patirtį.

ES įsteigė svarbias įstaigas, kurių paskirtis – keisti informacija ir koordinuoti veiklą ne tik su valstybėmis narėmis, bet ir su kaimyninėmis valstybėmis. Be to, ES aktyviai veikia besivystančiose šalyse bei visame pasaulyje ir teikia didelę pagalbą Pasauliniam kovos su AIDS, tuberkulioze ir maliarija fondui bei kitoms institucijoms.

Pastaraisiais metais padidėjo žmonių, kuriems diagnozuota ŽIV infekcija, skaičius daugelyje ES valstybių narių ir rytinėse Europos Sąjungos kaimynėse. Todėl, kad ŽIV ir AIDS epidemija ateityje būtų pažabota, reikia sustiprinti dabartines priemones ir veiksmus.

Užkrečiamosios ligos – tuberkuliozė, tymai, gripas ir kt. – kelia rimtą pavojų žmonių sveikatai. Užkrečiamosios ligos nepaiso valstybių sienų ir, jei nesiimama kontrolės priemonių, gali sparčiai išplisti. Atsirado naujų ligų, pavyzdžiui, ŽIV, AIDS ir SŪRS (sunkus ūmus respiracinis sindromas), o kitos tampa vis pavojingesnės, pavyzdžiui, atsirado daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės forma. Europa privalo kuo veiksmingiau reaguoti į šią grėsmę. Mažinant pavojus, su kuriais susiduriame, itin svarbus glaudus valstybių narių, Europos įstaigų, pavyzdžiui, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, ir tarptautinių agentūrų, pavyzdžiui, Pasaulio sveikatos organizacijos, bendradarbiavimas.

Pagrindiniai ES tikslai – įdiegti tinkamas ir veiksmingas priežiūros sistemas, išankstinio įspėjimo ir reagavimo mechanizmus ir įgyvendinti prevencijos bei pasirengimo strategijas, kad būtų pasirengta reaguoti į šias grėsmes. Kad ES galėtų į jas reaguoti tinkamai, itin svarbu greitai nustatyti imančias plisti užkrečiamąsias ligas bei jų protrūkius ir dalytis informacija apie galimybę joms plisti kitose šalyse.

Nuo 1999 metų veikia Užkrečiamųjų ligų tinklas, kurio pagrindinis uždavinys – stebėti ir greitai nustatyti galimas grėsmes Europos Sąjungai, kad būtų koordinuotai įdiegtos atsakomosios priemonės. Tinklą sudaro visuomenės sveikatos institucijos, atsakingos už stebėjimą ir reagavimą valstybėse narėse. Nuo 2005 m. gegužės mėn. veikia Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras. Ši agentūra padeda vykdyti struktūrinę ir sistemingą užkrečiamųjų ligų kontrolę Europos Sąjungoje, didindama nacionalinių lygmeniu turimų pajėgumų sąveiką.

1. Metodo „Panelinė diskusija“ aprašymas

Panelinė diskusija – mokymo metodas, kai organizuojama diskusija tarp skirtingus vaidmenis pasirinkusių (ar burtų keliu ištrauktų) grupių narių, taip vadinamų specialistų/ekspertų ar geriau išmanančių temą mokymo dalyvių ir likusių grupės narių/auditorijos. Iš pradžių specialistai/ekspertai pristato savo nuomonę. Po to klausytojai užduoda klausimus. Diskusijai pagyvinti skiriami vaidmenys (medikai, žurnalistai, verslininkai, politikai ir pan.). Vaidmenys parenkami taip, kad būtų galima pažvelgti į analizuojamą reiškinį įvairiais aspektais, giliau suprasti problemą.

2. Pagarbių komentarų pavyzdžiai:

- Man patiko, kai...
- Labai gerai pristatė temą todėl, kad ...
- Aiškiai išsakėte savo nuomonę, nes...
- Pateikėte problemos sprendimo pavyzdžių, kai ...
- Supratau, nes ...
- Buvo įdomu, kai...

Mokiniai, išbandę jiems naują „Panelinės diskusijos“ mokymosi metodą, nustebė, kad aptariant tą pačią problemą, galima į ją pažvelgti iš skirtingų kampų ir rasti nemažai sprendimo būdų (pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė).

Veiklos akimirka

GAMTA BE EKONOMIKOS IŠGYVENS, EKONOMIKA BE GAMTOS – NE

Pamokos/veiklos tema	Gamta be ekonomikos išgyvens, ekonomika be gamtos – ne
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 7-tuoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją. Kurdami bendrą projektą, mokiniai įvertins savo asmeninį ir kolektyvinį indėlį.
Tikslinės grupės amžius	7–11 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	180 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti darną ekonominį ir aplinkos vystymąsi
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba. Informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Demonstravimas. Diskusija. Interaktyvus žaidimas „MDG chase interactive game goal 7“. Projektinė veikla. Refleksija – „Kuprinė“.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Filmo peržiūra „YouTube“: The Earth
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas): The Earth filmo peržiūra. Diskusija.</p> <p>II. Tikslų (uždavinių) kelimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p><u>I. Naujos medžiagos pateikimas. Darbas grupėse.</u></p> <p>Mokiniai suskirstomi į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupelė loterijos būdu išsitraukia po užduotį ir jas atlieka bibliotekoje.</p> <p>Užduotys:</p> <p>Vanduo. Vartojimo kultūra. Pateikite faktų. Kokios gresia pasekmės? Oro tarša? Ką galima keisti?</p> <p>Nykstančios rūšys. Suplanuokite šviečiamąją veiklą.</p> <p>Globalus atšilimas.</p> <p>Miškų kirtimas</p> <p>Šukšlinimas.</p> <p>II. Projektinis darbas.</p> <p>Grupelių deleguoti atstovai pristato paruoštas pateiktis.</p> <p><u>III. Apibendrinimas.</u></p> <p>Mokiniai parengia bendrą 6 dalių projektą. Šį darbą jie atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu atsakingam už projektą mokiniui, kuris turi apjungti ir apipavidalinti projektinį darbą, parinkti muzikinį foną.</p>

Pamokos/veiklos eiga	<p><u>IV. Užduoties aptarimas. Bendro projekto peržiūra.</u></p> <p>Aptariamos dvi sritys: turinys ir forma.</p> <p>Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis.</p> <p>Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p><u>I. Vertinimas ir įsivertinimas Refleksija – „Kuprinė“ (žr. 7.2.);</u></p> <p><u>II. Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Suburti pasaulio visuomenę tolimesnei žmonijos raidai užtikrinti.</p>
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Mokiniai geba atidžiai skaityti tekstą, pasirinkti medžiagą internete. Geba argumentuoti, viešai taisyklingai kalbėti bei išklausti.</p> <p>Mokiniai pristatys savo paruoštas pateiktis jaunesnių klasių mokiniams.</p> <p>Pridedama:</p> <p>7.1. Projektinis darbas (žr. CD – VII veikla. VII tūkstantmečio tikslas).</p> <p>7.2. Refleksija – „Kuprinė“.</p>

7.2. Refleksija – „Kuprinė“

Mokytojas paprašo mokinių nupiešti save (arba užsimerkti ir įsivaizduoti) su kuprine ant nugaros. Kuprinėje yra viskas, ką jie išmoko ir sužinojo šiai temai skirtų pamokų metu. Mokiniai turėtų apsvarstyti viską, ką jie išmoko ir kokias žinias norėtų pasilikti. Tai gali būti idėjos, naujas požiūris, jausmai, įgūdžiai, vertybės ir t.t. Dalykus, kuriuos mokiniai norėtų pamiršti ar atsikratyti, gali pavaizduoti piešinyje ant grindų (pvz. senos idėjos, sudėtingi momentai).

MOKYKIMĖS GYVENTI KITAIP

Pamokos/veiklos tema	Mokykimės gyventi kitaip
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 7-uju tūkstantmečio vystymosi tikslu, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti darnų ekonominį ir aplinkos vystymąsi. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą: paaiškinti, kas pasisekė, kas – ne, kodėl, ką kitąkart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Spaudos konferencijos simuliacija. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Internetiniai adresai (www.pprc.lt/dv/ ; http://www.vartojimokultura.lt/lt/Naujienos.html).
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Kartojimas – ką mokiniai jau žino, supranta toje srityje. Gali būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Padiskutuoti ką reiškia tausojantis vartojimas? b) Atsakyti ar esi tausojantis vartotojas? (pagrįskite); c) Mokiniai turi užduoti klausimus vieni kitiems. <p>II. Tikslų (uždavinių) kelimas ir aptarimas.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas. 1-asis spaudos konferencijos simuliacijos etapas. Darbas grupėse.</p> <p>Klasė suskirstoma į grupes po 4-5 mokinius. Kiekviena grupė išsitraukia užduotį. Užduotys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Darnus vystymasis – geresnis gyvenimas dabar ir ateityje. Pagrįskite. 2. Vartojimo kultūra. Pateikite faktų. Kokios gresia pasekmės? 3. Vartojimo būdų keitimas. Nuo ko pradėti? Ką keisti? 4. Suplanuokite šviečiamąją veiklą, kuri padėtų keisti „vartotoją“ jūsų mokykloje. <p>Kiekviena grupė, atlikusi užduotį, išsirenka atstovą į spaudos konferenciją.</p>

<p>Pamokos/veiklos eiga</p>	<p>II. Spaudos konferencija. 2-asis etapas. Grupės deleguoti atstovai susodinami klasės priekyje prieš auditoriją, jie prisistato kaip atskiros temos (pagal išsitrauktą užduotį) ekspertai. Likusieji mokiniai tampa žurnalistais, pasirenka atstovaujamą laikraštį ar žurnalą, parengia klausimus. Žurnalistai eina prie mikrofono, prisistato vardu, pavarde, kokiam leidiniui atstovauja, ir pateikia klausimą. Atsako atitinkamos srities ekspertas, jį gali papildyti ir kiti ekspertai. Žurnalistai atsakymus pasižymi užrašų knygtelėje. Diskusijos nevyksta. Galima pateikti ir provokuojančius klausimus.</p> <p>III. Spaudos konferencijos apibendrinimas. 3-asis etapas. Žurnalistai parengia straipsnį (pastraipą) savo leidiniui, ekspertai parengia ataskaitą raštu. Šį darbą mokiniai atlieka namuose. Tekstus siunčia elektroniniu paštu.</p> <p>IV. Užduoties aptarimas. 4-asis etapas. Aptariamos dvi sritys – turinys ir forma. Kalbėdamas apie turinį, mokytojas, dalyvavęs kaip spaudos konferencijos stebėtojas, primena teisingai pateiktus faktus, diskutuotinas idėjas. Komentuoja rodydamas pateiktis. Kalbėdamas apie formą, mokytojas pamini kalbos klaidas, teisingai pavartotus terminus bei kitus su verbaline ar neverbaline komunikacija susijusius momentus.</p> <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas.</u> Mokiniams išdalunami popieriaus lapai vienos minutės refleksijai. Mokiniai, pagalvoję 1-2 min., atsako į klausimą: „Koks esminis šiandien nagrinėjamos medžiagos klausimas?“</p> <p>II. <u>Perspektyvos numatymas – tolimesnių uždavinių kitoms pamokoms kėlimas.</u> Išrenkami aštuntojo tūkstantmečio tikslas (Suburti pasaulio visuomenę tolimesnei žmonijos raidai užtikrinti) 7 ekspertai (jie pateiks tūkstantmečio tikslų ataskaitas: pagrindines problemas, sprendimo būdus).</p>
<p>Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)</p>	<p>Moka atidžiai skaityti tekstą; geba argumentuoti, taisyklingai kalba bei išklauso savo kolegas. Vertinimo metodai – straipsnio (pastraipos) rašymas; laikraščio leidimas.</p>

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 8 klasė, 2013-03-15

Tūkstantmečio vystymosi tikslai

Sustabdyti ŽIV/AIDS ir kitų užkrečiamųjų ligų plitimą

Mes galime pakeisti ateitį

Ar dažnai susimąstom, kas bus, jei ir toliau teršim savo Žemę, kirsim miškus? Savo planetą vadiname namais, tad kodėl patys tuos namus naikiname?

Ar bandėm kažką pakeisti, sustabdyti? Ko laukiam? Kad nebūtų per vėlu... O kad nebūtų per vėlu, mes, mokiniai, galime ir privalome pradėti nuo savęs. Pradėti nuo mažų darbų: pakelti šiukšlę, tvarkyti aplinką, pasodinti medį, sudrausminti mažesnę... Gražūs, geri darbai tikrai atneš vaisių. Jei pradėsime kiekvienas nuo savęs, tikrai pakeisime savo ateitį...

Kamilė

Turime mokytis gyventi kitaip...

Darnusis vystymas – tai siekimas tenkinti žmonių gerovę ir nesumažinti žmonių gerovės galimybių ateityje. Tad ką daryti, kad būtų užtikrintas kokybiškas visų žmonių gyvenimas? Kaip sumažinti žmonių skurdą, vaikų, gimdyvių mirtingumą? Ar visą gyvenimą lauksime, kad kažkas už mus padarys? Turime daryti patys. Turime mokytis gyventi kitaip – atsakingai, turime galvoti apie Žemę po 1000 metų.

Kornelija

Reikia išsilavinusių žmonių

Privalome racionaliai naudoti gamtos išteklius. Turime mąstyti ne tik apie save, bet ir ateisiančias kartas. Senka neatsinaujinantieji gamtos ištekliai (nafta, anglis, dujos, metalų rūdos), todėl svarbu juos keisti vietiniais ir atsinaujinančiais ištekliais, diegti išteklius tausojančias technologijas. Kad galėtume kurti tokias technologijas, reikia išsilavinusių žmonių. Tie išsilavinę žmonės – mes. Tad šiandien mūsų darbas – mokytis...

Kamilės grupės nariai

Turime suprasti

Šiais laikais darnų ekonominį vystymąsi galime

skatinti įvairiai. Prie to gali prisidėti visi. Tereikia suprasti, jog mes iš žemės negalime tik imti! Kiekvienas turime suprasti, kad teršiama, negerbiama ir niokojama žemė galiausiai mums „atsidėkos“, todėl pradėti reikia nuo savęs!

Šviesdami jaunimą, skatinsime mylėti Žemę, savo šalį – prisidėsime prie Žemės saugojimo ir žengsime mažą žingsnelį geresnio rytojaus link!

Akvilė

Trūksta paskatinimo...

„Užtikrinti darnų ekonominį ir aplinkos vystymąsi“ – pirmą kartą išgirdusi nesupratau, kas tai yra. Tokiais sudėtingais

žodžiais pasakyta, tačiau vėliau išaiškėjo, kad tai gana gerai mums pažįstama tema. Tikrai kiekvienas yra apie tai girdėjęs, bet ar kada susimąstė? Kuo daugiau išgirstame, šnekamės, gilinamės, tuo daugiau kyla įvairiausių minčių, klausimų, į kuriuos ieškome atsakymų. Beieškant vienas dalykas tampa aiškus: reikia ką nors daryti, susirūpinti ir pradėti nuo savęs. Deja, dažniausiai

gražios mintys lieka neįgyvendintos, jos tiesiog miršta, taip ir nepavirtusios gerais darbais. Gaila, bet trūksta kažkokio postūmio, paskatinimo, palaikymo. Žinau, kad mes, mokydamiesi mokykloje rūšiuoti šiukšles, žengiame bent mažą žingsnelį į švaresnę, gražesnę ateitį...

Melinda

Emilijos Grigaliūnaitės, 5c kl. mok., piešinys

ŽINAU – TVARKAU

Pamokos/veiklos tema	Žinau – tvarkau
Pamokos/veiklos tikslas	Išmokę rūšiuoti atliekas, mokiniai supras, kodėl svarbus vienas iš tūkstantmečio vystymo tikslų „Užtikrinti darnią aplinkos apsaugą“.
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasės mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	45 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Užtikrinti darnią aplinkos apsaugą
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Pasaulio pažinimas
Naudojami metodai	Vaizdinės medžiagos peržiūra, prižiūrima praktika.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Kartono dėžės pažymėtos skirtingomis spalvomis, šiukšlių maišai su rinkiniu įvairių rūšiuojamų antrinių žaliavų, žymekliai grupėms (trijų spalvų), kompiuteris su internetine prieiga, projektorius.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Orientavimas (sudominimas). Vaizdinės medžiagos peržiūra (mokomoji medžiaga iš portalo „e-mokykla – mokinukai.lt – 3-4 klasė – gyvoji gamta – šiukšlių rūšiavimas“).</p> <p>II. Pamokos tikslų (uždavinių) skelbimas arba jų kėlimas kartu su mokiniais. Susipažinę su vienu iš aplinkos saugojimo būdu: šiukšlių rūšiavimu, supras rūšiavimo svarbą.</p> <p>III. <u>Motyvacija.</u> Kasdieniam gyvenime rūšiuojame šiukšles ir taip prisidedame prie aplinkos išsaugojimo.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Naujos medžiagos pateikimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> vaizdinės medžiagos demonstravimas (mokomoji medžiaga iš portalo e-mokykla – mokinukai.lt – 3-4 klasė – gyvoji gamta – šiukšlių rūšiavimas).

Pamokos/veiklos eiga	<p>II. Pritaikymas:</p> <ol style="list-style-type: none"> mokiniai išsitraukia skirtingų spalvų skirtukus ir juos įsisega į švarką; kiekviena grupė pasirenka šiukšlių maišą, kuriame yra įvairių šiukšlių (plastiko, stiklo, kartono, popieriaus ir t.t.); prižiūrima praktika: į paruoštą žalią, geltoną ir mėlymą dėžę deda tas šiukšles, kurios atitinka jų grupės spalvą; aptaria, kodėl gi svarbu rūšiuoti šiukšles ir kodėl vis dar pasitaiko žmonių, kurie šiukšlių nerūšiuoja. <p>PABAIGA</p> <p>I. <u>Vertinimas ir įsivertinimas.</u> Vertinamas gebėjimas tinkamai išrūšiuoti šiukšles.</p> <p>II. <u>Grįžimas prie temos aiškinimo arba aiškinimosi, kad būtų užpildytos spragos,</u> tuo atveju, jeigu rūšiuojant šiukšles pasitaikė klaidų.</p> <p>III. <u>Perspektyvos numatymas.</u> Kitoje pamokoje bus kalbama, apie tinkamą šiukšlių paruošimą prieš rūšiuojant, apie ženklus, kurie nurodo ar šiukšlės gali būti perdirbamos.</p>
Rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	<p>Susipažinę su vienu iš aplinkos saugojimo būdu: šiukšlių rūšiovimu, supras rūšiovimo svarbą.</p> <p>Pridedama:</p> <ol style="list-style-type: none"> Veiklą iliustruojančios nuotraukos. Mokinių parengtos pateiktys. (žr. CD – VII veikla. VII tūkstantmečio tikslas „Žinau - tvarkau“).

Taikydami „Prižiūrimos praktikos“ mokymo metodą, vaikai rūšiojo šiukšles. Aptardami pamokoje vykusias veiklas, mokiniai atsakė į klausimus: kodėl svarbu rūšiuoti šiukšles, kodėl ne visi jas rūšiuoja? (pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė).

1. Veiklą iliustruojančios nuotraukos

SĄŽININGA PREKYBA

Pamokos/veiklos tema	Sąžininga prekyba
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 8-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, supažindinti su sąvoka „sąžininga prekyba“, ugdyti komunikavimo bei bendradarbiavimo kompetenciją bei verslumą.
Tikslinės grupės amžius	9–11 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslas, kuriam skirta pamoka/veikla	Suburti pasaulio visuomenę tolesnei žmonijos raidai užtikrinti
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Anglų kalba. Verslumas.
Naudojami metodai	„Sąžiningos prekybos“ simuliacija. Apibendrinimas. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija. Popieriaus lapai, šablonai, žirklys, pieštukai. Video kamera filmavimui.
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>Orientavimas (sudominimas).</p> <p>Sąžiningos prekybos simuliacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mokiniai suskirstomi pagal ištrauktus numerius į 3 grupes. Jiems ant stalų padėtos taisyklės. Kiekviena grupė stengiasi uždirbti kaip įmanoma daugiau pinigų, naudojantis tik jiems duota medžiaga. 2. Pinigus galima uždirbti gaminant, parduodant ar keičiantis prekėmis. Formos, kurios yra šablonuose, turi savo vertę. Žaidėjai iškirptas formas atneša bankininkui (verslumo mokytojai). 3. Bankininkas, įvertinęs jų vertę, uždirbtą sumą įrašo į grupės banko sąskaitą. Veiklos tikslas yra pagaminti kuo daugiau formų: kas daugiau pagamins, tuo turtingesni bus. 4. Žaidimą veda vedėjas (anglų k. mokytojas). Vedėjas kontroliuoja žaidimo eigą, kartais įveda naujas sąlygas (kam nors skirti papildomą žaliavą, nes pvz., toje šalyje buvo rasta nafta) (žr. 8.2. „Žaidimo taisyklės“).

Pamokos/veiklos eiga	PAGRINDINĖ DALIS I. Temos apibendrinimas. Mokytojas pateikia informaciją apie sąžiningą prekybą bei sąžiningos prekybos logotipą (parengtos pateiktys). Vyksta diskusija. Vienas aktualiausių temų: „Tai negarbinga“. Argi ne taip vyksta realiame pasaulyje? Kaip jautėsi dalyviai? Kuo skyrėsi turtingųjų ir neturtingųjų situacijos? Kas valdo pasaulį? Ką reikėtų padaryti, kad pasaulyje situacija keistųsi? II. Rezultatų skelbimas. 1. Mokytojas-bankininkas pristato susumuotus rezultatus. 2. Vedėjas pasako grupėms, kurias šalis jie atstovavo. 3. Mokiniai išrenka versliausius atstovus. PABAIGA I. Įsivertinimas: ko išmokome, ką sužinojome, supratome, kam mums tai reikalinga. II. Lentoje piešiamas minčių žemėlapis.
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	Priedama: 8.1. Filmas, kuriame užfiksuotas žaidimas ir diskusija (žr. CD „Sąžiningos prekybos pamokos“). 8.2. Prekybiniai mainai: 8.2.1. „Fair trade“ arba „Sąžininga prekyba“ – kas tai? 8.2.2. Prekybinių mainų imitacija. 8.3. Karpymui skirti šablonai (figūros). 8.4. Refleksija.

8.2. Prekybiniai mainai

8.2.1. „Fair trade“ arba „Sąžininga prekyba“ – kas tai?

- 1997 metais buvo įkurta skėtinė „Sąžiningos prekybos sertifikavimo organizacija“ (FLO), kurios tikslas – nustatyti bendrus sąžiningos prekybos standartus, veikimo kryptis bei tikslus ir taip suvienodinti „Sąžiningos prekybos“ judėjimus skirtingose šalyse.
- 2002 metais „Sąžiningos prekybos sertifikavimo organizacija“ įvedė naują tarptautinį sąžiningos prekybos prekių žymėjimo ženklą, kuris tapo plačiai žinomas daugelyje šalių. Šis ženklas yra naudojamas daugeliui skirtingų produktų žymėti.

Šiuo metu yra 18 skirtingų produktų kategorijų, kuriems taikoma sąžiningos prekybos sistema. Labiausiai žinomi ir daugiausiai perkami sąžiningos prekybos produktai yra:

•	<i>Bananai</i>
•	<i>Kava</i>
•	<i>Medvilnė</i>
•	<i>Gėlės</i>
•	<i>Vaisiai</i>
•	<i>Sultys</i>
•	<i>Vynas</i>
•	<i>Arbata</i>
•	<i>Sportiniai kamuoliai</i>
•	<i>Riešutai</i>
•	<i>Cukrus</i>
•	<i>Prieskoniai</i>
•	<i>Vaistazolės</i>
•	<i>Kakava</i>
•	<i>Ryžiai</i>

8.2.2. Prekybinių mainų imitacija

Žaidimo aprašymas

Kokiu principu veikia prekyba: kas laimi, o kas – pralaimi?

Pasaulio valstybės yra skirtingo išsivystymo lygio. Labiau išsivysčiusiomis šalimis laikomos JAV, Europos šalys ar Japonija. Šiose valstybėse vyrauja kur kas aukštesnis pragyvenimo lygis nei Lotynų Amerikoje, Afrikoje ar Azijoje. Viena iš priežasčių, kuri išlaiko, padidina ar sumažina atsilikimą tarp turtingų ir neturtingų šalių – globali prekybos sistema. Tiesa, ji labiau padeda stiprioms ir gerai organizuotoms šalims, nei neturtingoms.

Prekybinių mainų imitacijos žaidimu siekiama parodyti, kaip prekyba

iš tiesų veikia, kas iš to turi naudos, o kas – ne. Žaidimu siekiama leisti dalyviams suprasti, kaip prekyba įtakoja šalies gerovę.

Žaidimo santrauka:

- Dalyviai žaidžia atstovaudami skirtingas valstybes ar valstybių grupes.
- Kiekviena grupė iš turimų žaliavų gamina skirtingos vertės produktus.
- Kiekviena grupė parduoda savo produktus bankininkui/bankui. Tikslas – parduoti kiek įmanoma daugiau produktų.
- Vykstant gamybos ir prekybos procesui, žaidimo vadovas gali pakeisti prekybos sąlygas ir sukurti naujas prekybos situacijas, atspindinčias realaus gyvenimo situacijas.
- Naujos prekybos sąlygos įtakoja šalių prekybos būdus: skatina jų prekybos augimą arba riboja šalių gamybos kiekį.
- Po gamybos ir prekybos pabaigos žaidimo vedėjas turi prarasti išsamią įvykusių procesų diskusiją. Žaidimo dalyviai išsako savo išgyventus jausmus, įgautą patirtį, bando suprasti, kaip tam tikri jų sprendimai įtakojo prekybos sistemą, kaip visa tai atsispindėtų realiame gyvenime.

Prekybos žaidimas skirtas žaidėjams nuo 14 metų. Tiesa, jis gali būti pritaikytas ir jaunesniems vaikams. Jį tinka žaisti nuo 15 iki 30 žaidėjų grupėje. Jei žmonių skaičius joje yra didesnis, vienu metu gali vykti du žaidimai. Taisyklės ir reikiami įgūdžiai yra paprasti, tad žaidimas gali būti žaidžiamas mokyklose, jaunimo grupėse ir pan.

Prekybinių mainų žaidimas gali tapti tam tikromis bazinėmis žiniomis, nes jam reikalinga informacija apie turtingų skirtumų priežastis ir jų sukeliamas pasekmes, kalbant apie skirtumus tarp išsivysčiusių ir mažiau išsivysčiusių šalių.

Pagrindiniai žaidimo tikslai:

- Suteikti žinių, kaip prekyba gali išeiti į naudą arba pakenkti ekonominei plėtrai įvairiose šalyse.
- Paaiškinti, kaip prekyba tiesiogiai įtakoja darbą, jo sferas.
- Įtraukti žaidėjus ir parodyti jiems prekybos santykių neteisybę tam tikrų sferų/pusių atžvilgiu.
- Skatinti žaidėjų susidomėjimą ir diskusiją apie pasaulinės prekybos sistemą, tai darant įdomiu, įtraukiančiu būdu.

Reikalingos priemonės (priemonės apskaičiuotos, jeigu žaidime dalyvauja 6 grupės):

- 30 paprastų vienodos spalvos A4 formato lapų;
- 20 100€ banknotų (žr. papildomos informacijos korteles);
- 2 spalvoto popieriaus lapų (10 x 10 cm.);
- 4 žirklių;
- 4 liniuotų;
- 2 skriestuvų;
- 2 slankmačių;
- 12 švino pieštukų;
- 1-2 didelių popieriaus lapų diagramoms ir taisyklėms;
- Vietos, kurioje tilptų mažiausiai keturios, daugiausiai – šešios grupės (vienoje grupėje – nuo keturių iki šešių žmonių; klasė – tinkamas variantas);
- 6 stalų ar lentų (kiekvienai grupei);
- Stalo ir lentos žaidimo vedėjams/organizatoriams.

Žaidimo eiga

Kiekvienos grupės tikslas – uždirbti kuo daugiau pinigų, naudojant tik tas medžiagas, kurios yra pateiktos. Užsidirbti galima iš gamybos ir prekių pardavimų. Formos parodytos diagramoje, kiekviena iš jų turi savo vertę. Žaidėjų užduotis – pateikti formas (jų yra penkios, visos skirtingos vertės) bankininkui, kuris ją atitinkamai įvertins (remiantis užduočių lapuose pateiktomis formomis) ir įteiks grupei tam tikrą sumą pinigų.

Kaip žaisti?

- 1) Visi žaidėjai suskirstomi į grupes, jiems išdalijami užduočių lapai ir priklausančios priemonės. Grupės suskirstomos ir priemonės padalijamos tokia tvarka:

Grupė	Žaidėjų skaičius	Priemonės	Atstovaujamos šalys
A	6	Dvejos žirklys, dvi liniuotės, kompasas, kvadratukų rinkinys, matlankis, lapas popieriaus, šeši vienetai 100€ banknotų, keturi švino pieštukai.	Didžioji Britanija, JAV, Prancūzija, Italija.
B	5	Dešimt popieriaus lapų, vienas spalvotas popierius, du vienetai 100€ banknotų.	Indija, Brazilija, Peru, Nigerija.
C	4	Keturi popieriaus lapai, du pieštukai, du vienetai £100 banknotų.	Tanzanija, Kenija, Angola, Gana.

Dėmesio! Žaidėjai neturi žinoti grupių reikšmių ir šalių, kurioms jie atstovauja!

- 2) Žaidime reikalingi du vedėjai. Vienas – bankininkas, o kitas – vedėjas. Vedėjas turi kontroliuoti, sekti žaidimo eigą, kartais įvesti naujas sąlygas. Bankininkas vertina žaidėjų parduodamas prekes, skaičiuoja jų uždirbtus pinigus.

Informacija žaidimo vedėjams (žaidėjams – neprieinama!):

- 1) Žaidėjai suskirstomi į grupes, paaiškinama, kas yra kas. Kiekvienai grupei duodama atskira zona/teritorija kambaryje, taip pat – priemonių rinkinys. Negalima leisti grupėms atplėšti vokų iki žaidimo pradžios. Negalima pasakyti grupėms, kad jų turimi priemonių rinkiniai – skirtingi. Jie tai pastebės patys.
- 2) Perskaitomos užduotys ir žaidimo taisyklės. Įsitikinama, jog formos, taisyklės ir pan. yra visiems suprantamos. Tai padarius, paskelbiama žaidimo pradžia.
- 3) Žaidimo pradžioje žaidėjai gali nebūti iki galo supratę taisyklių. Tad klausimai: „Kodėl neturime žirklų?“ ir t.t. bus logiški. Tačiau privalote išlikti ramūs – pakartokite taisykles arba tiesiog nereaguokite. Po minutės kitos žaidėjai turėtų pradėti judėti po patalpą pradėdami prekybą. Prisiminkite – iniciatyvą turi rodyti JIE, tikrai – NE JŪS.
- 4) A grupė (kadangi turi visas medžiagas) pradės figūrų gamybą nedelsiant. Tačiau greitai pastebės, jog žaliavos baigiasi ir galimai pradės mėginti įsigyti jų iš kitų grupių. Gali būti, kad pradžioje kitos grupės parduos žaliavas už nedidelę kainą. Sekite kaip ji išaugs žaidimo eigoje, kai vedėjas, galimai, pakeis tam tikras sąlygas. Jūs – vienintelis asmuo, sekantis kaip žaidimas vystosi. Prisiminkite svarbias detales, panaudokite jas per diskusiją.
- 5) Kai kurios grupės gali būti nusiteikusios nekaip (pvz., neturtingų šalių atstovai). Tam, kad „nenumuštumėte“ jų aktyvumo, galite „pamaitinti“ juos papildoma informacija ar sukurti naujas situacijas.

Papildomos situacijos:

- 1) Pakeiskite formų kainas, t.y. po kurio laiko pakeiskite medžiagų vertę. Tai darykite priklausomai nuo susiklosčiusios padėties.
- 2) „Paralelės pasaulyje“: šalys dėl naujų technologijų atsiradimo dažnai nukencia – jų gaminamų prekių vertė akivaizdžiai krenta. Jei pasiūla labai didelė, kainos krenta. Jei prekių nedaug – jų kaina aukštesnė. Naudokite tai žaidimo metu.
- 3) Panaudokite rezervus. Iš savo turimų rezervų (popieriaus ir kt.) galite pagal situaciją nuspręsti kam nors skirti papildomos žaliavos. Praneškite visiems, jog toje šalyje buvo atrasta papildomų žaliavų (naudokite fantaziją, sugalvokite motyvą). Jei tai padarysite, tarkime, žaidimo pabaigoje, kai tos pačios žaliavos kiti nebeturi ar jos vertė aukšta, sekite, kaip keičiasi grupių tarpusavio santykiai.
- 4) Išnaudokite spalvotą popierių. Apie jį – nieko nepasakyta, tad gali būti, jog grupės, kurios jį turi, šio net nebus pastebėjusios. Suteikite šiai žaliai vertę, slapčia pasakydami turtingesnėms A grupėms, jog į jų produktus pridėjus šios žaliavos, jų gaminamų produktų kaina išaugs, tarkime, keturis kartus. Informuokite bankininką. Grupės nedelsiant pradės ieškoti šio popieriaus. Tiesa, savininkai gali jį parduoti už nedidelę kainą (nes nežino jo vertės), o gali neparduoti apskritai iki pat žaidimo galo, taip neišnaudodami šio potencialo.

- 5) Suteikite pagalbą: duokite kuriai nors grupei (savo nuožiūra) papildomas žirkles ar kažką panašaus (trumpam laikui), žinoma, su tam tikromis sąlygomis. Tarkime, jog tokiu atveju jie medžiaga, pagaminta to dalyko pagalba, padės (nemokamai), silpnesnei grupei. Pagalba neturėtų būti teikiama, jei grupė nesutinka suteikti paramos kitiems, silpnesniems. Šie Jūsų veiksmai gali sukelti diskusiją, tačiau juk pagalba būna teikiama ir realiame gyvenime. Naudokite tai po žaidimo vyksiančioje diskusijoje.
- 6) Susitarimai. Žaidimo eigoje kelios grupės gali susitarti dėl bendradarbiavimo. Sekite, koks jis. Kiek grupių įsitraukia? Kokios šalys tarpusavyje bendradarbiauja? Kodėl? Kaip tai įtakoja kitų šalių situaciją?
- 7) Tarifai ir muitai. Kai kurios grupės gali sukurti tam tikrus apribojimus ar mokesčius už bendradarbiavimą su kitomis grupėmis, kad apgintų savo interesus. Kas tai inicijuoja, kodėl? Kurios šalys tai gali leisti, kurios – ne?
- 8) Gamintojų karteliai ir prekybos embargas. Grupės gali drauge nuspręsti, kaip apsaugoti nuo išnaudojimo atskirose šalyse. Jei šios grupės sustabdytų popieriaus tiekimą, tai galėtų joms pačioms pagerinti prekybos sąlygas ir išsaugoti išteklius ateičiai.
- 9) Streikai, nesantaika ir neramumai. Žaidimo vedėjas gali paskelbti apie nesutarimus (tarkim, streikuoja darbininkai) ir kuriam laikui iš žaidimo turi būti išimta kuri nors iš žaliavų. Kaip tai paveikia žaidimą?

Diskusija po žaidimo:

Po žaidimo vyksta svarbiausia dalis – diskusija. Joje turi būti atsakyta į klausimus, prieita bendros nuomonės. Vienas aktualiausių temų – „Tai negarbinga“. Jei viskas klostysis sklandžiai, žaidėjai greitai supras, jog žaliavos padalytos nelygiai. Tačiau juk taip vyksta ir realybėje. Argi ne taip?

Aptarkite, kaip jautėsi grupių dalyviai. Kuo skyrėsi „turtingų“ ir „vargšų“ situacijos ir pan.

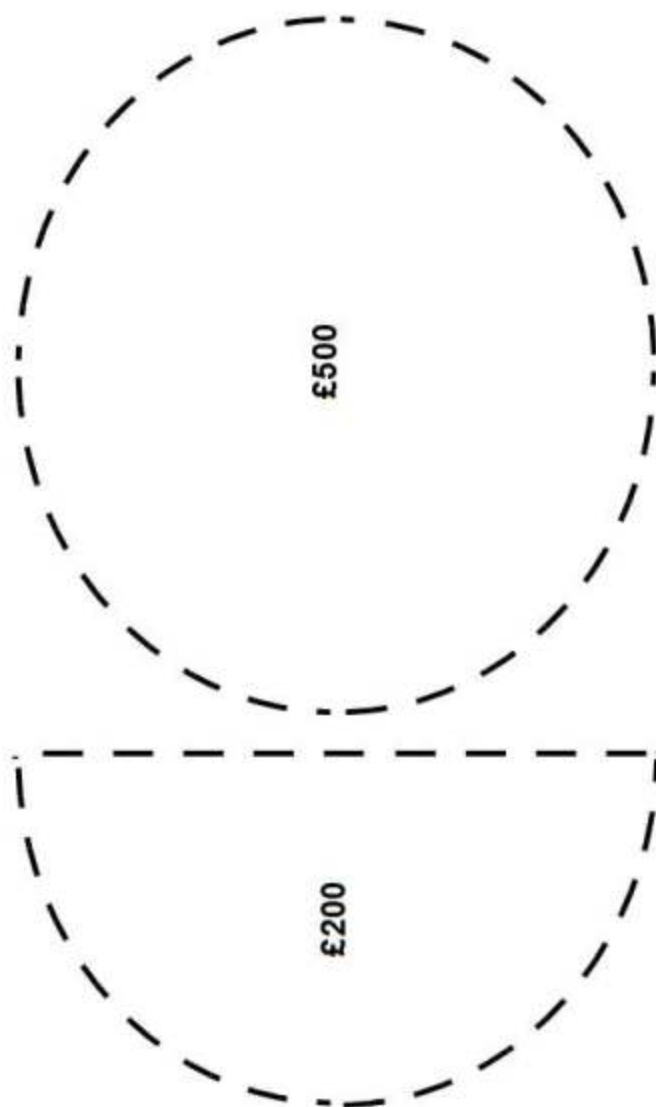
Diskusijoje leiskite suprasti, jog tai – ne vien paprastas žaidimas, bet ir gyvenimą iš esmės atspindinčios realijos. Aptarkite, kodėl vieni turtingi, o kiti – vargšai. Kokios to priežastys?

Jei kai kas vis tik mėgins įrodinėti, jog visa tai – nesąžininga, suteikite palyginimus. Pasaulį iš esmės valdo turtingos šalys, jos ir diktuoja sąlygas. Diskutuokite plačiai, ne vien apie gamtos išteklius. Palieskite ir kitas temas. Ką reikėtų pasaulyje keisti, ką mes galime padaryti, kad situacija keistųsi?

8.3. Karpymui skirti šablonai (figūros)

Užduoties lapas „Formos-1“

Visos figūros turi būti iškirptos tik žirkėmis

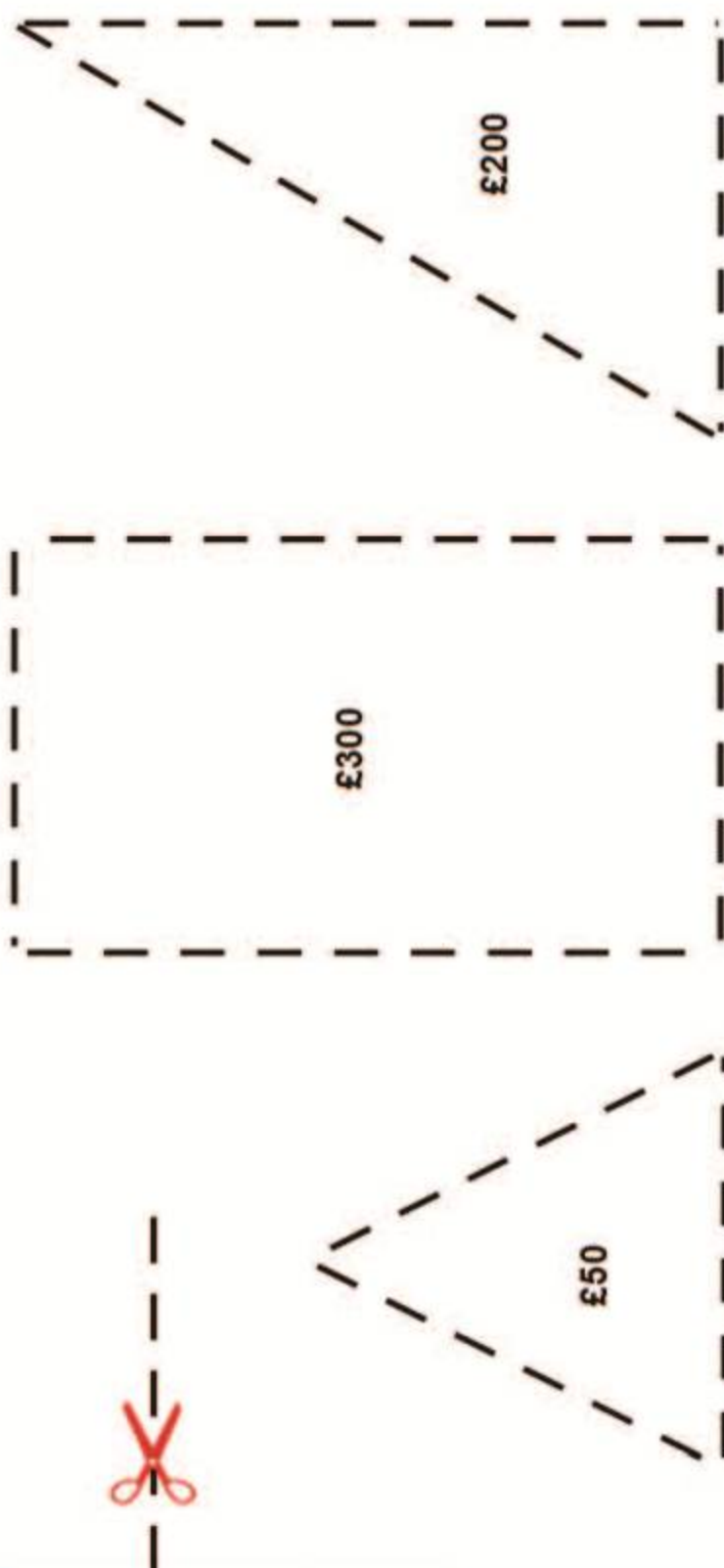

Taisyklės

Visos formos turi būti
karpamos būtent
nurodyto dydžio ir tik su
žirkėmis. Formas reikia
pristatyti bankininkui.
Galima naudoti TIK duotas
medžiagas.
Negali būti jokio sukčiavimo
ar psichologinio
spaudimo.
Nesutarimų atveju viską
sprendžia žaidimo
vadovas.

Užduoties lapas „Formos-2“

Visos figūros turi būti iškirptos tik žirkėmis

8.4. Refleksija

Paprašykite mokinių užrašyti šiuos teiginius ir tuomet pasakyti ar jie sutinka su kiekvienu iš jų ir argumentuotų kodėl:

- o Jaučiuosi pakankamai stiprus vykdyti pokyčius
- o Jaučiu, kad galiu daryti įtaką savo šeimoje
- o Žmonės klausosi, kai aš teikiu pasiūlymus
- o Aš darau įtaką žmonių sprendimams
- o Aš turiu tokias pačias galimybes, kaip ir kiti jauni žmonės pasaulyje
- o Gaunu užsitarnautą pagarbą
- o Jeigu iš tikrųjų kažko noriu, galiu tai pasiekti

Apie tūkstantmečio vystymosi tikslus išgirdau viename iš JKC organizuotų mokymų ir supratau, kad aštuonių tikslų temos tinka kaip tik mums, mūsų jaunimui, kuris nori kurti gražesnę ateitį ne tik sau, bet ir ateities kartoms (*anglų kalbos mokytoja Laimutė Žukauskienė*).

VIENYBĖJE – GALYBĖ

Pamokos/veiklos tema	Vienybėje – galybė
Pamokos/veiklos tikslas	Supažindinti su 8-uoju tūkstantmečio vystymosi tikslu, apibendrinti 7 pamokų darbą, formuoti vertybines nuostatas, ugdyti komunikavimo kompetenciją.
Tikslinės grupės amžius	5–8 klasių mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Suburti pasaulio visuomenę tolesnei žmonijos raidai užtikrinti. Mokyti grupuoti informaciją, išsakyti nuomonę, įdėmiai klausytis, kalbėti atsižvelgiant į adresatą, efektyviai paklausti, reikšti mintis taisyklinga kalba, apmąstyti savo kalbėjimo ir klausymosi veiklą; paaiškinti, kas pasisėkė, kas – ne, kodėl, ką kitą kart reikėtų daryti kitaip.
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Lietuvių kalba, informacinės technologijos.
Naudojami metodai	Spaudos konferencijos simuliacija. Apibendrinimas. Kolegialus vertinimas. Refleksija.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Multimedija
Pamokos/veiklos eiga	<p>Apibendrinimo pamoka. PRADŽIA</p> <p>I. Temą apibendrinančio klausimo kėlimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> kokius tūkstantmečio tikslus jau pristatėte? kas turi siekti šių tikslų? (daroma išvada: pasaulio visuomenė – tai ir yra 8-tasis tūkstantmečio vystymosi tikslas). <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Temos apibendrinimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> ekspertai pateikia ataskaitas (kokios pagrindinės problemos, sprendimo būdai, ką gali pakeisti mokiniai); mokiniai gali užduoti klausimus. <p>II. Rezultatų skelbimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> mokytojas pristato laikraščius; mokiniai išrenka geriausių straipsnių (pastraipų) autorius; mokytojas pasveikina geriausių straipsnių (pastraipų) autorius.

Pamokos/veiklos eiga	PABAIGA I. <u>Įsivertinimas: ko išmokome, ką sužinojome, supratome, kam tai mums reikalinga:</u> a) lentoje piešiamas minčių žemėlapis. II. <u>Apibendrinamasis mokytojo vertinimas:</u> a) mokiniai gauna savo straipsnius (pastraipas) su mokytojo komentarais.
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	Mokinių laikraščiai

Kalbėdami apie svarbias problemas, mokiniai plėtojo ir diskusijos kultūrą: mokėsi išklausyti kitą, gerbti nuomonę, apginti savo požiūrį, nepažeidžiant kitų orumo, ugde atsakomybę už savo pasakymų tikrumą ir tikslumą (*lietuvių kalbos mokytoja Aušra Ražauskienė*).

Kauno Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, 2013-03-19

Tūkstantmečio vystymosi tikslai

Suburti pasaulio visuomenę tolimesnei žmonijos raidai užtikrinti

Nebūkime abejingi

Žmonijos tūkstantmečio tikslai – ne tuščia žmonijos siekiamybė. Tai kelias, kuriuo turime žengti, kad užtikrintume vietą pasaulyje tiems, kurie buvo atstumti, tiems, kurie neišgali sau sukurti šviesesnio rytojaus. Kai kurie iki rytojaus net neišgyvena. Kiekviena diena jiems kova dėl išlikimo. Tačiau ar tokio likimo žmonės nusipelnė? Dėl skurdo ir bado miršta vaikai, daugelyje valstybių dėl mažai plėtojamos medicinos srities Anapilin iškeliauja gimdyvės ir infekcinėmis ligomis sergantys ligoniai. Jaunimas neturi galimybių įgyti išsilavinimo, todėl jų ateltis žada skurdą, badą ir nedarbą. Nebūkime abejingi, rūpinkimės ne vien savo, bet ir visos žmonijos gerove. Savo gerais darbais prisidėkime prie geresnio gyvenimo kūrimo.

Milda

Pagaliau suvokėme, kad visi esame lygūs...

Nustokime verkti, kad tėvai nenuperka telefono, kai kitas apie tokį net nesvajoja. Rūpinkimės vieni kitais – bus lengviau gyventi...

Justina

Svarbiausias tikslas

Per konferencijas ne tik sužinojome apie visuomenės vystymosi tikslus, bet ir supratome, kad nevertinome to, ką turime.

Mūsų grupė padarė išvadą, kad svarbiausias tikslas – suburti pasaulio visuomenę tolimesnei žmonijos raidai užtikrinti. Turime suburti pasaulį į vieną galingą, vieningą šeimą. Kad ji tokia taptų, turi baigtis vaidai, karai. Tik visi kartu galime sumažinti skurdą ir badą. Kai pasieksime šį tikslą, įgyvendinsime ir kitus...

Sandra

Užteks tuščiažodžiauti – susivienykim ir veikim!

Greta

5 klasės mokiniai pasižada

„Kai tik turėsiu progą, visada padėsiu skurstančiajam. Pasižadu...“, - *Emilija*.

„Nekalti vaikai neturi kentėti, todėl aukosiu pinigų, maisto... Tikiuosi, atsiras daugiau savanorių...“, - *Ieva*.

„Padarysiu didelius spalvotus plakatus ir raginsiu žmones padėti, rengsiu konferencijas...“, - *Emilija*.

„Išsilavinusi daug uždirbsiu ir paaukosiu didelę sumą pinigų...“, - *Emilija*.

„Kai pirmą kartą paaukojau 10 litų, širdyje buvo labai gera, tikybos mokytoja padėjo už mano gerumą. Visada aukosiu vaikams...“, - *Gerda*.

„Aš norėčiau paaukoti vaistų, kad visi pasveiktų...“, - *Povilas*.

„Padėsiu Afrikos vaikams, nes man jų labai gaila...“, - *Nojus*.

„Užaugęs paaukosiu pinigų ir gal nuvažiuosiu į kitas šalis padėti...“, - *Astijus*.

„Dalyvausiu akcijose – taip pagelbėsiu vargstantiems“, - *Rytė*.

„Užaugusi nuvyksiu į Zambiją ir nuvešiu vaikams maisto, knygų, pieštukų; užaugusi tapsiu savanore UNICEF ir mokysiu vargšus vaikus lietuvių kalbos, matematikos; nuvešiu vaistų, kad pasveiktų ir džiaugtųsi vaikyste...“, - *Dovilė*.

„Kol kas aš galiu atsisakyti nebūtinių dalykų ir paaugoti nors nedaug. Bet užaugusi būtinai nukrisiu pas vargstančius vaikus...“, - *Dovilė*.
 „Pasistengsiu nors maža auka suteikti džiaugsmo vaikams...“, - *Monika*.

„Pasižadu paaugoti keletą litų vaikams, kurie neturi ką valgyti...“, - *Justas*.

„Pažadu paaugoti 15 litų, kad vaikai turėtų ne tik maisto, bet ir galėtų eiti į mokyklą...“, - *Viktorija*.

„Turime ne tik pasižadėti, reikia pažadus išpildyti. Manau, galiu pažadėti nusiųsti mokymo priemonių, drabužių, maisto...“, - *Justina*.

„Padėsiu vaikams iš visos širdies. Atsisakysiu saldainių ir paaugosiu pagalbos prašantiems...“, - *Luka*.

„Nuo šios dienos stengsiuos padėti – kuomet daugiau aukosiu. Kai užaugsiu, ieškosiu savanorių ir rėmėjų...“, - *Austėja*.

Kartu mes galime pakeisti pasaulį. Juk vienybėje – galybė! - *Emilija*.

DĖMESIO!

Pamokos/veiklos tema	Dėmesio!
Pamokos/veiklos tikslas	Apibendrinti tūkstantmečio vystymo tikslus
Tikslinės grupės amžius	3–4 klasės mokiniai
Pamokos/veiklos trukmė	90 min.
Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kuriems skirta pamoka/veikla	Suburti pasaulio visuomenę tolesnei žmonijos raidai užtikrinti
Integravimas į mokomąjį dalyką, programas	Dailė, technologijos
Naudojami metodai	Praktinis darbas, erdvinė, grafinė ar spalvinė raiška (pagal mokinių pasirinkimą), „Minčių lietus“ ir „Apskritas stalas“.
Reikalinga mokomoji medžiaga ir priemonės	Įvairios dailės ir technologijos pamokose naudojamos priemonės
Pamokos/veiklos eiga	<p>PRADŽIA</p> <p>I. Temos apibendrinančio klausimo kėlimas. Mokytoja klausia, koku būdu dar galėtume pranešti pasauliui apie jo problemas, nenaudodami gimtosios kalbos? Tikimasi, kad mokiniai atsakys, jog tai galima padaryti piešiniais.</p> <p>PAGRINDINĖ DALIS</p> <p>I. Temos apibendrinimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> prisimenamos visos aptartos tūkstantmečio vystymo temos arba ekrane pateikiamas tūkstantmečio tikslų sąrašas; „Minčių lietaus“ pagalba lentoje surašomos kilusios mintys, asociacijos, idėjos, suvokimai ir kt.; mokytoja parenka ir demonstruoja socialinės reklamos pavyzdžių; kūrybinis darbas (plakato gaminimas ar piešimas porose pagal pasirinktą tikslą). <p>II. Rezultatų skelbimas. Plakatų paroda mokykloje.</p>

Pamokos/veiklos eiga	PABAIGA I. <u>Įsivertinimas: ko išmokome, ką sužinojome, supratome, kam tai mums reikalinga.</u> „Minčių lietus“ (darbą atlieka namuose) arba „Apskritas stalas“. II. <u>Aplėbendrinamasis mokytojo vertinimas.</u> Gebėjimas spalvinės, grafinės ar erdvinės raiškos priemonėmis perteikti pasirinktą tūkstantmečio vystymo tikslą.
Pasiekti rezultatai (mokinių darbai, ir kt.)	Plakatų paroda, skatinanti įgyvendinti tūkstantmečio vystymo tikslus. Pridedama: 1. Veiklą iliustruojančios nuotraukos. 2. Metodų „Minčių lietus“ ir „Apskritas stalas“ aprašymai.

1. Veiklą iliustruojančios nuotraukos

1. Metodų „Minčių lietus“ ir „Apskritas stalas“ aprašymai

„Minčių lietus“

Šis metodas parankus mokinių mąstymo įgūdžiams ugdyti, naujoms idėjoms generuoti. Jo esmė tokia: mokytojas, pateikęs klausimą ar pasiūlęs temą, paragina mokinius išvardyti kuo daugiau galimų atsakymų į pateiktą klausimą ar pareikšti kuo daugiau minčių pasiūlyta tema. Svarbu, kad mokytojas ar jo paskirtas mokinys kilusias mintis surašytų lentoje ar dideliame popieriaus lape. Generuojant idėjas reikia susilaikyti nuo vertinimų. Svarbu, kad mokiniai būtų konstruktyvūs: ne kritikuotų, o rekomenduotų, nenukryptų nuo temos, kalbėtų po vieną, aktyviai klausytųsi vieni kitų. Jeigu mokiniai siūlo nerealius problemų sprendimo būdus, mokytojui būtų pravartu surengti diskusiją pateiktų idėjų realumo tema.

„Apskritas stalas“

Šio metodo esmė yra ta, kad mokiniai paeiliui apibendrina tai, kas buvo nagrinėta pamokoje. Jei laiko nedaug, užduotis atliekama žodžiu. Tačiau šis metodas daug veiksmingesnis tuomet, kai suskirsčius mokinius mažomis grupelėmis paprašoma, kad kiekvienas grupės narys įrašytų apibendrinamąją mintį. Mokytojui tai suteikia galimybę kontroliuoti, ar visi mokiniai gerai suvokė nagrinėjamą medžiagą.

Pamokoje, skirtoje apibendrinti tūkstantmečio vystymo tikslus, mokiniai gamino plakatus pasirinkta tema. Taikant mokymosi metodą „Apskritas stalas“, mokiniai paeiliui apibendrina tai, kas buvo nagrinėta pamokose. Plakatuose jie užrašė po apibendrinamąją mintį.

Dalyvavimas projekte skatina mokinių kūrybinį mąstymą, atvirumą naujoms idėjoms, socialinę atsakomybę, norą dalyvauti pilietinėse akcijose, tapti aktyviu visuomenės piliečiu. Atsiranda pasitikėjimas savo jėgomis ir viltis, kad iki 2015 m. pasaulio bendruomenė suras iškeltiems tūkstantmečio vystymosi tikslams sprendimo būdus, o mūsų visų darbai keis pasaulį (*pradinių klasių mokytoja Vilma Randienė*).

JAUNIMO KARJEROS CENTRAS

S. Daukanto g. 27-310
LT-44249 Kaunas

T.: (8~37) 228 151

E.p.: jkc@jkc.vdu.lt

Internetė: <http://www.karjeroscentras.eu>

www.TeachMDGs.net

**JAUNIMO
KARJEROS
CENTRAS**

Šis projektas finansuojamas remiant
Europos Komisijai.

Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl
Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį
jame pateikiamos informacijos naudojimą.